Jaargang 108. Dingsdag, 2 October 1849. No. 79.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

Deze Courant wordt uitgegeven des Dingsdags *en* [Vr]ijdags. *De abonnements-prijs voor den jaargang* [184]9 *is f* 8—32, *en* franco *per post f* 9—62; [per] kwartaal *f* 2—08 *en per post f* 2—40½.

[De] **STEDELIJKE SCHOOLCOMMISSIE** te *Gro*[ningen] is voornemens, de **BIJZONDERE SCHOOL** [van de] TWEEDE KLASSE, opengevallen door den vrij[willigen] afstand van den Heer W. L. H. KÖSTER HENKE, [weder] te vervullen.

[Zij] roept daartoe op ONDERWIJZERS van den EER[STEN] en, des noods, van den TWEEDEN RANG, [die] tevens geëxamineerd en toegelaten zijn tot het geven [van] ONDERWIJS in de FRANSCHE, HOOGDUITSCHE [en E]NGELSCHE TALEN, om hunne AKTEN en GE[TUI]GSCHRIFTEN van goed gedrag, vóór den LAATSTEN [MA]ANDAG in OCTOBER van dit jaar, franco in te zen[den] ter SECRETARIJ der Stad *Groningen*.

Er zijn geene vaste voordeelen aan voormelde Betrekking [ver]bonden, en de persoon, die toegelaten wordt, zal zich, [ten] genoegen van de Stedelijke Schoolcommissie, moeten [voorzie]n van een behoorlijk ingerigt SCHOOLLOKAAL, [en] voorts moeten deelnemen in het PROVINCIALE WE[DU]WEN- en WEEZEN- en ONDERSTEUNINGSFONDS [voor] SCHOOLONDERWIJZERS, volgens de bepalingen, [des]wege bestaande.

De Stedelijke Schoolcommissie te Groningen,
Namens dezelve:
L. B. LOHMAN, *Secretaris*.

De **COMMISSIE** van **ONDERWIJS** voor de *Provincie* [Gro]ningen vergadert op ZATURDAG, den 20sten OCTOBER [184]9, des morgens te 8 uur, in het PROVINCIEHUIS te [Gro]ningen. Die zich dan willen laten EXAMINEREN, moe[ten] hunne GETUIGSCHRIFTEN van goed Gedrag en een [AU]THENTIEK AFSCHRIFT van hunne GEBOORTE-AKTE, [bene]vens de AKTE van een' vroeger verkregenen RANG, [vóór] den 7den October *franko* inzenden bij den SCHOOL[OPZ]IENER van hun Distrikt.

Vóór den 7den October zijn ook bij de Schoolopzieners of [bij] den ondergeteekende te bekomen BEWIJZEN VAN TOE[GAN]G voor die ONDERWIJZERS en KWEEKELINGEN, [di]e dit EXAMEN wenschen bij te wonen.

TH. VAN SWINDEREN,
Secretaris.

Wordt geadverteerd, dat tot het afgeven der ATTESTA[TIE]N DE VITA, ter bekoming zoowel van BURGERLIJKE [en K]ERKELIJKE, als MILITAIRE PENSIOENEN, op den [1sten] October 1849 verschenen, in een der Vertrekken van het [Raad]huis dezer Stad zal worden gevaceerd, des voormiddags [van 1]0 tot 1 uur, op de volgende dagen, als:

Voor de BURGERLIJKE en KERKELIJKE, benevens [MILI]TAIRE OFFICIEREN en GEPENSIONEERDE WE[DUW]EN, op DONDERDAG en VRIJDAG, den 4den en [5den] October 1849.

Voor de GEPENSIONEERDE ONDEROFFICIEREN [en] verdere MANSCHAPPEN, op ZATURDAG, den 6den [Oct]ober 1849.

CHOLERA.

[GR]ONINGEN, 1 October. Sedert onze laatste opgave zijn geene Cholera-gevallen bijgekomen, 10 zijn hersteld en [geen] overleden.

Namens de Plaatselijke Geneesk. Commissie:
W. C. VAN MESDAG,
Secretaris.

OOST-INDIE.

Gelukkige afloop van de Expeditie tegen Balie.

Z. Exc. de gouvern.-generaal van Neêrlandsch-Indië heeft, ter [zake] van de roemrijke beëindiging der Balinesche expeditie, den [26st]en Junij uitgevaardigd de volgende dagorder:

„De krijgsmagt, welke den vijand op Balie heeft bevochten, is van [daar] roemrijk teruggekeerd.

„Moed, beleid, krijgstucht en volharding, te midden van ontbe[ringen], hebben, onder eenen gloeijenden hemel, weder onze dappere [land]- en zeemagt gekenmerkt.

„De eer onzer wapenen en van de oud-Hollandsche vlag is op [nieuw] gehandhaafd, en ontzag ingescherpt voor Neêrlandsch heer[schap]pij in Oost-Indië.

„'s Konings land- en zeemagt hebben zich weder verdienstelijk ge[maak]t bij het vaderland."

„Gegeven te Batavia, den 26sten Junij 1849.

Uit de onderscheidene met den jongsten overlandpost verder [ontva]ngene berigten nopens den gelukkigen afloop der expeditie [tegen] Balie, deelen wij de volgende bijzonderheden mede:

Zijne Hoogheid de luitenant-generaal, kommandant van het [Indi]sch leger en opperbevelhebber der 3de Baliesche expeditie, [de] hertog van *Saxen-Weimar*, is den 18den Junij, aan boord [Z.] Ms. stoomschip *Etna*, ter reede van Beliling aangekomen.

Z. H. had twee dagen vroeger uitgevaardigd eene dagorder [van] den volgenden inhoud:

„Hoofdkwartier PADANG (BALIE), den 16den Junij 1849.

„Het is met een waar gevoel van vreugde, dat ik aan de offi[cieren], onder-officieren, soldaten en matrozen der land- en zeemagt, [uitma]kende de 3de Baliesche expeditie, kan bekend maken, dat de [oorlog] tegen de Baliesche vorsten *geheel, en wel ten voordeele van [het] Nederlandsch Gouvernement, is geëindigd*.

„Deze roemvolle uitkomst is men alleen aan uwe dapperheid, aan [uwe] krijgstucht en aan uwe bevelhebbers verschuldigd.

„Gij hebt weder eene nieuwe eervolle bladzijde aan de krijgsge[schi]edenis van het Indisch leger gehecht.

„Het heeft mij leed gedaan, geen getuige van uwe heldendaden [te kun]nen wezen; zij zullen echter daarom niet minder onuitwisch[baar] in mijn geheugen gevestigd blijven."

„Leve de Koning!"

— Op den 19den Junij hadden al de oorlogsschepen, trans[portsc]hepen en hospitaalschepen, ten getale van 34, met de [koloni]ale schoeners, kruisbooten, praauwen en laadschoeners, [de] reede van Laboean Amok verlaten.

Zr. Ms. fregat *de Prins van Oranje*, aan welks boord [zich] bevond Z. Exc. de vice-admiraal, kommandant van [Hare]r Majs. zeemagt in Oost-Indië, en inspecteur der ma[rine], wendde daarop den steven naar Java, gevolgd door [de] geheele vloot.

Des namiddags van den 25sten kwamen ter reede van Ba[tavia] de eerste schepen ten anker.

— Den 25sten Junij, des morgens, heeft de installatie plaats [geh]ad van den nieuwen vorst van Beliling, *Ratoe Dewa Ge[de] Tankeban*, vorst van Banglie, die beloofd heeft den Pang[eran] van Beliling, *Guestie Madih Rahi*, te verheffen tot [rijks]bestierder van dit rijk.

Zijne Hoogheid de luitenant-generaal, kommandant van het Indisch leger, opperbevelhebber der 3de Balische expeditie, had daarop de verdere regeling der Balische aangelegenheden overgelaten aan den luitenant-kolonel *van Swieten*, bijgestaan door den kapitein-adjudant *van Capellen*, die waarschijnlijk den 26sten naar Badong waren vertrokken.

Nadat de transportschepen achtervolgens ter reede van Beliling op den 18den, 19den en 20sten Junij waren aangekomen, zijn de expeditionnaire troepen en koelies geëmbarkeerd, en naar hunne garnizoenen en haardsteden teruggekeerd. Het aantal zieken was niet toegenomen, en, op eenige uitzonderingen na, zijn allen medegenomen: de zware zieken waren met het transportschip *Caroline* naar Soerabaija geëvacueerd.

— Het gezantschap van de vorsten van Klonkong, Badong, Tabanan en Gianjar was inmiddels, met Z. M. stoomschip *Hekla*, te Batavia aangebragt, en werd op den *vijfden Junij* 1849 binnengeleid tot een openbaar gehoor bij Z. Exc. den minister van staat, gouverneur-generaal van Nederlandsch Indië.

Nadat de *Ida Njoman Pidada*, afgezant van den *Dewa Agoeng Poetra*, Soesoehoenan van de eilanden Balie en Lombok, aangeboden had twee brieven, welke, bij voorlezing bleken te zijn geloofsbrieven aan Z. Exc. den minister van staat, gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indië, gerigt door den *Dewa Agoeng Poetra*, Soesoehoenan van de eilanden Balie en Lombok, en door *Ratoe Goestie Ngoerah Gedei Kassieman*, radja van Balie-Badoeng, — *Ratoe Ngoerah Agoeng*, radja van Tabanan, — en *Ratoe Dewa Pahang*, radja van Gianjar, heeft de *Ida Madei Rahie*, afgezant van den radja van Balie-Badoeng, na ruggespraak met zijne medegezanten, in de Maleische taal, gezegd, „dat de *Dewa Agoeng Poetra*, Soesoehoenan van Balie en Lombok, die gevestigd is te Klonkong, oud zijnde en met vele moeijelijkheden te worstelen hebbende, zijn vorstelijk gezag had opgedragen aan de radja's van Balie-Badoeng en van Tabanan, en dat deze radja's alsnu, krachtens die opdragt, door zijnen mond, verzochten, *dat aan Dewa Agoeng Poetra vergiffenis werd geschonken voor zijne handelingen, en hij bevestigd worde in het rijk van Klonkong.*"

— Uit het verslag van den luitenant-kolonel *J. van Swieten*, omtrent zijne verdere verrigtingen op Balie, deelen wij nog het volgende mede:

Na een bezoek aan den vorst *Ngoerah Kassieman* en de overige vorsten van Badong te hebben gebragt, en den eerstgenoemden te hebben geraadpleegd omtrent de mogelijkheid, om de vorsten van het zuidelijk deel van Balie te Balie-Badong, en wel bepaaldelijk te Kota, in de woning van den Nederlandschen agent *J. M. Lange*, in eene openbare vergadering te vereenigen, ten einde met de voorwaarden van vrede van het Nederlandsch gouvernement te worden bekend gemaakt, en over de Baliesche belangen te worden gehoord, — werden aan de gezamenlijke vorsten brieven gezonden, met verzoek, om zich den 8sten Julij te Kota, tot voormeld doel, te bevinden.

Het antwoord, hetwelk door de vorsten op deze uitnoodiging gegeven werd, was in allen opzigte voldoende. Door het meerendeel der vorsten werd echter verzocht, de vergadering op den 14den te houden, om motieven, die zeer aannemelijk waren.

Met de op den 14den reeds verzamelde vorsten, werd eene voorloopige bijeenkomst gehouden, ten doel hebbende, de artikelen van het contract te bespreken en te overleggen.

Twee punten, daar ter nadere toelichting voorgebragt, getuigen van den wensch, die de gezamenlijke vorsten hebben, om alles te vermijden, wat aanleiding tot botsingen zou kunnen geven. Het eerste had betrekking op het strandregt, en het tweede betrof den handel in slaven.

Eindelijk werden op den 15den de acten van overeenkomst, zonder tegenwerping, geteekend. — De gezamentlijke vorsten hadden een gevolg medegebragt, hetwelk na aan 30,000 man grensde, die allen op kosten van den vorst *Kassieman*, of eigenlijk op die van den bandor, den heer *Lange*, gehuisvest en gevoed werden.

De bijeenkomst dezer vorsten, die, *ten aanzien van eene talrijke bevolking, uit hunne hoofdplaatsen naar Badong gekomen zijn, om met den Nederlandschen commissaris een verbond van vrede te sluiten*, hetgeen zeker eenig is in de geschiedboeken van Balie, is het overtuigendste bewijs van den invloed, dien het Nederl. gouvernement, sedert de laatste gebeurtenissen, verkregen heeft. Ik geloof te mogen beweren, *dat deze uitkomst verre nog de stoutste verwachtingen overtreft, die men van de oorlogs-operatiën had mogen koesteren.* Al de vorsten waren vol pligtplegingen, en herhaalden meermalen den wensch, om voortaan met het gouvernement in vriendschap te blijven.

De bijeenkomst werd gesloten met eene op de omstandigheden toepasselijke aanspraak, die in de Balinesche taal vertolkt werd. Van de gezamenlijke vorsten, die meerendeels den volgenden dag verlangden terug te keeren, werd afscheid genomen, *en hiermede eindigden de verrigtingen op het eiland Balie.*

[De luit.-kol. *van Swieten* en de kapit.-adjud. *van Capellen*, zijn den 26sten Julij aan boord van Z. M. stoomschip *Phoenix* ter reede van Batavia aangekomen.

Een particulier berigt uit Batavia wil weten, dat de luit.-kolonel *van Swieten*, tot belooning voor zijn manhaftig gedrag op Balie, zal benoemd worden tot gouverneur van Sumatra.

— Den 26sten Junij heeft te Batavia eene militaire strafoefening plaats gehad, die waardig is openlijk vermeld te worden.

De flankeur *S* .... was veroordeeld tot de straf des doods met den kogel, wegens feitelijke insubordinatie zonder eenige verligtende omstandigheid. Zijn verzoek om gratie was afgewezen. De troepen stonden geschaard, en de veroordeelde, met neêrgebogen hoofd, vergezeld door eenen Protestantschen geestelijke, trad, onder gebruikelijke militaire plegtigheden, op het terrein. Ter plaatse, alwaar hij dacht te zullen sterven, verzocht hij nog eenmaal zijn gebed tot God te mogen rigten, dit werd hem toegestaan. Hij keerde zich nu met het gelaat naar de schanskorven — plegtig altaar in dit Godgewijde oogenblik — en diep geroerd bad hij, zijn hoofd beurtelings ter aarde en naar den hemel rigtende. De geestelijke, op een' wenk van den militairen chef, riep hem nu op, om den dood te ondergaan.

Een laatste handdruk wisselde hij met kameraden, die hem op de strafplaats gevolgd waren, hij stamelde een woord van dank aan den geestelijke, en geknield, werd hem de blinddoek voorgebonden. Het detachement, dat het vonnis zou volvoeren, naderde, en het spannen van den haan trof het gehoor. De veroordeelde ontblootte zich zelven de borst om het doodende lood te ontvangen. Het vonnis werd voorgelezen. Diepe stilte kenmerkte deze gansche indrukwekkende plegtigheid. Het oogenblik was dáár dat de schuldige sterven zou ....

Doch nu reikte een adjudant van den gouvern.-generaal een pakket aan den ter strafplaatse aanwezigen generaal-majoor, chef van den generalen staf, die het ontzegelde, inzag, en daarop met luider stemme de woorden uitsprak:

„*Aan den veroordeelde is geschonken genade van de straf des doods.*" Het was een besluit van den oppersten landvoogd in deze gewesten. De auditeur-militair las het voor. De begenadigde, geknield en nog geblinddoekt, hoorde het aan, terwijl de woorden: „*Willende den dag van heden, op welke van Balie alhier zijn teruggekeerd het 7de en 13de bataljon infanterie, tot welk laatste S .... heeft behoord, kenmerken door eene daad van genade, ten einde aan de zoo roemrijk teruggekomen troepen het onaangename te besparen, om op den dag van hunne terugkomst een doodvonnis te zien voltrekken aan een' voormaligen wapenbroeder*," werden begroet door de troepen met een in de gelederen weergalmend *leve de Koning!*

De blinddoek viel af en de mensch verrees als uit het graf, ondersteund door zijne kameraden. Nu naderde de generaal-majoor den diep geroerde, sprak hem aan in bewoordingen die niet terug gegeven kunnen worden, doch indruk maakten op een iegelijk die ze hoorde. De begenadigde beloofde een beter mensch te zullen zijn.

De troepen defileerden voor den generaal-majoor, en hiermede nam deze zeldzame militaire plegtigheid een einde, die te meer treffend was, omdat men op haar niet was voorbereid.

— Volgens berigten uit Batavia was de beraamde expeditie naar Nieuw-Guinea bestemd, bestaande uit een schip, op het punt om derwaarts te vertrekken; men meende, dat de heer *Gronovius* als commissaris zou medegaan. Het doel is, verscheidene punten op de kust van Nieuw-Guinea aan te doen, en in naam der Nederlandsche regering bezit te nemen van al het grondgebied ten westen van den 141sten graad oosterlengte. Ook zou men eene gezonde plek pogen uit te zoeken, waar 40 of 50 man zouden kunnen achtergelaten worden.

EGYPTE.

ALEXANDRIE, 12 September.

De Indische weg wordt uitmuntend onderhouden, het macadamiseren van het tusschen Kaïro en Suez loopend gedeelte, hetwelk aan een Grieksch huis aanbesteed is, vordert snel.

RUSLAND.

Den 3den Sept. heeft de Keizer van Rusland het volgende schrijven aan den rijks-kanselier, graaf *v. Nesselrode*, gerigt, [waarvan wij in een onzer vorige nommers reeds voorloopige melding gemaakt hebben]:

„De uitstekende diensten, die gij sedert lang aan den troon en het vaderland hebt bewezen, vervullen mij jegens u met een gevoel van ware hoogachting en hartelijke erkentelijkheid. Uw naam, onafscheidelijk van de belangrijkste gebeurtenissen onzer eeuw, zal tot de nakomelingschap overgaan met de herinnering van den heilzamen en krachtigen invloed, die Rusland op het lot van Europa heeft uitgeoefend. Gij zijt altijd de medearbeider geweest van mijnen geliefden broeder, den in God ontslapen Keizer *Alexander*, toen hij de gedenkwaardige verdragen tot stand bragt, aan welke het van het juk eens eerzuchtigen veroveraars bevrijde Europa drieëndertig jaren lang vrede en rust te danken heeft gehad. Tegenover de gisting der gemoederen, de uitspattingen der regeringloosheid en de onlusten, die het westen van Europa onlangs schokten en met de omverwerping van alle wettige orde bedreigden, hebt gij, mijne bedoelingen getrouwelijk vervullende, te midden van deze algemeene verwarring, de staatkunde van Rusland naar het verhevene en heilzame doel weten te leiden, hetwelk daaraan door de Voorzienigheid is voorgeschreven. Door de gewapende hulp, die Rusland aan Oostenrijk verleend heeft, is de opstand in Hongarije gedempt en zijn de misdadige plannen van de vijanden der maatschappelijke orde verijdeld. Zoo was het door de genade Gods andermaal aan Rusland voorbehouden, Europa voor de vele rampen te behoeden, waarmede het bedreigd werd. Gedurende al den tijd, welken de uitvoering van dit groote werk vereischte, hebt gij u onafgebroken in mijne nabijheid bevonden. Uwe diensten erkennende en als een bewijs van mijne opregte gevoelens, zend ik u hiernevens mijne met diamanten versierde beeldtenis, om ze op uwe borst te dragen."

ITALIE.

ROME.

Den 20sten September is eindelijk inderdaad te Rome een *motu proprio* van *Pius IX* aangeplakt. Daaruit nemen wij het volgende over, als bevattende de hoofdtrekken van dat lang verbeide staatsstuk:

.... „Om alzoo dan aan allen te toonen dat wij slechts uwe waarachtige en grondige welvaart beoogen, hebben wij uit eigen beweging (*motu proprio*), zekere kennis en volheid onzes gezags, besloten het volgende te bepalen:

„Art. 1. Te Rome wordt een staatsraad ingesteld.

„Art. 2. Voor de financiën wordt eene Staats-consulta ingesteld.

„Art. 3. De instelling der provinciale raden blijft vastgesteld, de raden zullen door ons gekozen worden uit door de gemeente-raden voorgedragen lijsten.

„Art. 4. De gemeentelijke vertegenwoordigingen en administratiën zullen de ruimste vrijheden genieten, zoo veel als het plaatselijk belang der gemeente zal toelaten.

„Art. 5. De hervormingen en verbeteringen zullen zich ook uitstrekken tot de regterlijke magt, alsmede tot de civiele, criminele en administrative wetgeving. Eene commissie zal benoemd worden om zich met den daartoe vereischten arbeid bezig te houden.

„Art. 6. Eindelijk, door de neiging van ons vaderlijk hart steeds genegen tot toegevendheid en vergeving, willen wij ook nog dezen keer eene daad van goedertierenheid oefenen ten aanzien der misleide lieden, die tot trouweloosheid en opstand zijn vervoerd door de verleidingen, door de weifeling en misschien ook wel door de werkeloosheid der anderen.

.... „Met die gevoelens willen wij, dat er in onzen naam eene amnestie worde afgekondigd van de verdiende straffen voor allen, die binnen de vast te stellen grenzen van die weldaad niet zullen worden uitgesloten."

[Dit manifest en die amnestie, — welke door eene bijgevoegde hoogst beperkende proklamatie der Kardinalen-Commissie, eigenlijk tot *nul* was teruggebragt, — den 19den te Rome aangeplakt zijnde, hebben er, naar van zeer goederhand gemeld wordt, de algemeene verbittering vermeerderd; op onderscheidene plaatsen werden dezelve door 't volk afgerukt of beslijkt; de orde is echter nergens gestoord.

De teleurstelling, welke de bekendmaking van die stukken bij alle vrijzinnige lieden, ook vooral in Parijs, heeft te weeg gebragt, is dan ook zeer groot. De gematigde dagbladen houden het er voor, dat thans het Romeinsche vraagstuk verder dan ooit van eene schikking verwijderd is, en dat de Fransche bewindslieden bij de heropening der Wetgevende Vergadering, eene zware taak zal zijn opgelegd.

Zij, die zich al de uitdrukkingen herinneren van den Franschen presidents-brief van den 18den Aug. met de 4 daarin gestelde voorwaarden, zullen zich eenigzins ongerust kunnen gevoelen. De brief vroeg o. a. de secularisatie en de invoering van het *Code Napoleon*; en van secularisatie en *Code Napoleon* staat er geen woord van in. In plaats van eene *algeheele* amnestie, verleent de Paus eene *beperkte* amnestie; en als liberale instelling eindelijk voegt de Paus aan zijn ministerie een' staatsraad toe, die de wetten zal bewerken en over de belasting en financiekwestiën zijne meening uiten zal.

Na de mededeeling der bovengenoemde staatsstukken, maakt het bezadigde *J. des Débats* de volgende veelbeteekenende aanmerking:

„Wij zijn verdeeld tusschen een gevoel van ontevredenheid jegens ons zelven en van smart jegens het Pausdom. Indien van de eene zijde dit alles is, 'wat wij moesten verkrijgen, dan is het voor onze waardigheid zeer weinig; indien, aan de andere zijde, dit alles is wat het Pausdom kan geven zonder vrees van zich zelf ten onder te brengen, dan levert het geen groot bewijs op van kracht.”

— Een ander berigtgever uit Parijs over deze aangelegenheid laat zich aldus hooren:

„Noch de Franschen, noch hunne pogingen hebben de erkentelijkheid des Pausen kunnen uitlokken. Het Fransche bloed, uit zoovele doodelijke wonden gevloeid, toen Rome stormenderhand ter herstelling van den Paus moest worden bemagtigd, — de gulle bedoelingen van die natie, om het volk, dat zij overwon, nog vele vrijheden te willen verzekeren, hebben het gemoed van *Pius IX* niet kunnen bewegen, die deugden door dankbaarheid en grootmoedigheid te beloonen. — Het *motu proprio*, pas bekend gemaakt, brengt alleen hulde aan de *vier* R. K. mogendheden, die *met opregte kinderlijke verknochtheid hebben medegewerkt aan het herstel der vrijheden en de onafhankelijkheid in het wereldlijke bestuur van den H. Stoel.* Bovendien is de constitutie, in dat stuk gegeven, zoo weinig in overeenstemming met den brief van den president, dat het ten volle van de waarheid getuigt, dat er geene notitie van dien brief is genomen. — De Grondwet, in het *motu-proprio* toegezegd, geeft het volk geen enkel, en ontneemt den Paus geen enkel regt. Immers worden alle raden door hem zelven gekozen en dezen zullen niet meer dan eene viserende stem hebben.”]

— De Paus zal met de eerste dagen van October in zijne staten terugkeeren. Men weet nog niet waar hij zich vestigen zal, doch zal zich niet regtstreeks naar Rome begeven.

DUITSCHLAND.

MUNCHEN, 22 September.

Aan de Kamers, die zich in deze zitting voornamelijk met de grondwetsherziening zullen bezig houden, is ook door de Regering een wetsontwerp voorgesteld, bepalende, „dat de Israëlietische onderdanen voortaan in het geheele koningrijk, nevens gelijke pligten, ook gelijke politieke en burgerlijke regten hebben als de Christenen.”

WEENEN, 25 September.

Het gerucht, dat het huis *Hope* te Amsterdam, voor rekening van den Keizer van Rusland, voor twintig millioenen heeft ingeschreven in de nieuwe Oostenrijksche leening, heeft zich, naar men *hier verzekert*, *bevestigd.*

— Het feest, hetwelk eergisteren avond door den gemeenteraad aan den maarschalk *Radetzky* is gegeven, is zoo prachtig geweest, en met zoo veel geestdrift gevierd, als men immer bij dergelijke gelegenheden heeft bijgewoond. Gedurende het gastmaal waren de galerijen van de uitgestrekte zaal vervuld met de aanzienlijkste vrouwen.

— De hof-balmuzijk-directeur *Strausz*, in zijn vak een der groote mannen dezer eeuw, is heden nacht, 45 jaren oud, gestorven.

— De geruchten aangaande de overgave van Komorn bevestigen zich niet. Wel bevinden zich sedert eenige dagen twee parlementairen uit die vesting in het hoofdkwartier te Acs, om over de overgaaf te onderhandelen. Mogt deze onderhandeling geen gevolg hebben, dan zoude de bestorming tegen den Sandberg en het bruggenhoofd ondernomen worden.

[Komorn is zeer sterk. Twee rijen verschansingen, gescheiden door eene breede gracht, vormen de buitenste werken; de tweede rij heet de oude vesting. Daarna volgt weder eene vrije ruimte, die men uit de oude vesting, door eene poort bereikt en dan heeft men de nieuwe vesting, een meesterstuk van fortificatie-werk. Uit die nieuwe vesting komt men over wallen en grachten in de eigenlijke stad.]

— In eene onlangs te Weenen gehouden vergadering van hoofd-officieren werd verzekerd de verovering van Komorn ten koste van 30,000 man te kunnen bewerkstelligen. De aldaar aanwezige maarschalk *Radetzky* verklaarde echter, „die vesting met *drie man* in zijn bezit te kunnen krijgen,” namelijk met een parlementair en twee trompetters, die aan het garnizoen amnestie verkondigden.

— Betreffende de Hongaarsche Kroon verzekert men, dat zij niet buiten 's lands is, maar dat alleen *Kossuth*, *Dembinsky* en *Horvath* weten waar zij zich bevindt.

BERLIJN, 25 September.

Gisteren en heden heeft de partij, welke eene wenschelijke verbetering in het staatsbestuur beoogt, en welke, hoezeer vrijzinnig, echter gematigd blijft, in beide de Kamers twee belangrijke vragen in haren zin zien beantwoorden, in de Eerste Kamer namelijk de afschaffing van de fideïcommissaire verbanden en de leenen (met uitzondering van die der Kroon en der Prinsen), — en in de Tweede Kamer de gevorderde toestemming der Wetgeving tot het heffen der belastingen, waaromtrent de bepalingen der geoctroijeerde Constitutie eenigzins twijfelachtig voorkwamen.

— De minister *v. Bodelschwing* is, in stede van den heer *v. Canitz*, tot voorzitter van den nieuwen Raad van bestuur in het Duitsch-Pruissische Verbond benoemd.

FRANKFORT, 26 September.

Uit Zwitserland meldt men eenige belangrijke bijzonderheden aangaande het vertrek van den ex dictator *Brentano* uit dat land. Hij verliet den 21sten zijn verblijf bij het *Vierwaldstätter* meer. Hij had gehoopt aldaar den winter nog te zullen doorbrengen, ten einde zijne uitvoerige geschiedenis van de omwenteling in Baden te kunnen voltooijen; maar de bondsraad en de policie waren van een ander gevoelen. Hij is nu naar Hâvre vertrokken, alwaar hij zich met verscheidene zijner vrienden naar Amerika zal inschepen. Te St. Louis wil hij in den aanstaanden winter zijne Geschiedenis afmaken en zich alsdan in het voorjaar aan de oevers van den Ohio vestigen, alwaar ook de bekende *Hecker* als landbouwer leeft. Aldaar zal eene groote volkplanting van Duitsche republikeinen gegrondvest worden. *Brentano* heeft van vele personen in Baden, die met hem in denkwijze overeenstemmen, brieven ontvangen, waarin zij melden, dat zij hem ten spoedigste naar Amerika zullen volgen, daar hun een langer verblijf in Duitschland, en vooral in Baden, ondragelijk is geworden. *Brentano* moet verklaard hebben, dat hij nimmer naar Duitschland wilde terugkeeren.

— Naar luid der hier uit Weenen ontvangene berigten, zouden niet slechts de onderhandelingen over de Duitsche Constitutie, maar ook die betreffende de instelling van een nieuw voorloopig Centraal Bewind thans geheel zijn afgebroken, of althans nog geenszins een' gunstigen uitslag doen voorzien.

— De uitvinder van het zoogenoemde *Zündnaaldgeweer* heeft, naar men uit Berlijn meldt, eene tweede uitvinding gedaan, welke niet minder belangrijk kan zijn, en bestaande in eene soort van draagbare kanonnen, welke even ver dragen als een gewoon geweer, maar dertig kogels te gelijk afschieten. Deze kanonnen hebben eene lengte van 3 a 4 voeten, worden onder den arm gedragen en vinden ook aan den arm hun steunpunt; een tweede persoon echter moet het rigten en afsteken.

GROOTBRITTANJE.

LONDEN, 26 September.

De bekende schrijfster *Frederika Bremer* is op hare reis naar Amerika te Londen aangekomen.

— De kosten van het in Hydepark op te rigten gebouw voor de in het jaar 1851 hier te lande te houden tentoonstelling van voortbrengselen der gansche wereld (gelijk men weet, een denkbeeld van Prins *Albert*) worden op 100,000 £ berekend; de uit te loven prijzen zijn van 5000 tot 20,000 £; al de te maken onkosten worden op 200,000 £ begroot, welke door vrijwillige bijdragen zullen worden bijeengebragt.

— Men heeft berigten uit de Vereenigde Staten tot den 14den dezer. Aan de expeditie naar Cuba was een einde gemaakt door de krachtige tusschenkomst van de regering; den 6den waren de twee uitgeruste stoomschepen te New-York in beslag genomen. Eenige leiders van de bijeengebragte troepen werden gevat en de geheele zaak is, althans vooreerst, opgegeven.

Van Cuba zelf heeft men intusschen allerlei geruchten wegens eene aldaar smeulende beweging.

— Volgens berigt van den kommandant van het Engelsche oorlogsschip *Waterwich*, heeft de bemanning van dat vaartuig op den 10den Julij, op de hoogte van Golobar, aan de westkust van Afrika, een' slavenhaler, die *voor* 1000 *slaven* was ingerigt en reeds verscheidene togten gedaan had, na een scherp gevecht bemagtigd en vervolgens vernield.

— Het transportschip *Neptunus*, van hier met 300 gevangenen naar de Kaap de Goede Hoop vertrokken, heeft volgens brieven van den 16den Augustus uit Fernambuc, wegens het uitbreken eener huidziekte onder het volk, aldaar moeten binnenloopen. Het in deze oogenblikken niet aan de Kaap aankomen van deze gevangenen, is welligt eene gelukkige omstandigheid voor die kolonie.

FRANKRIJK.

PARIJS, 26 September.

In het *Journal des Débats* leest men heden, dat slechts *drie departementale Raden* bepaaldelijk den wensch naar eene herziening der Constitutie aan den dag hebben gelegd.

— De abt *de Lamennais* houdt zich, naar men zegt, onledig met het schrijven van een boekje, dat als vervolg op zijne bekende „*Woorden van een' geloovige*” moet dienen, en de Romeinsche kwestie behandelt, onder den titel van: „*Geen Pauselijke kroon meer!*”

— Men meldt een' tegenhanger van den bekenden geographischen bok, welken vroeger *Ledru-Rollin* geschoten heeft, toen hij stoutweg de Adriatische Zee met de Oostzee verwarde en beweerde, dat Russische schepen zonder eenige moeite voor Venetië konden verschijnen en die stad bombarderen. Dezer dagen namelijk heeft in een klub een der roode republikeinen hevig uitgevaren tegen Rusland, dat sedert 18 jaren de Polen onderdrukt en dat ongelukkig volk van honger op hun *eiland* laat sterven! Een der toehoorders viel den spreker in de rede, om hem op zijne vergissing opmerkzaam te maken, maar werd voor een' reactionair uitgescholden en de deur uitgezet.

Van den 28sten. Zoo als ligtelijk te denken was, levert heden het manifest van den Paus eene ruime stof op voor redeneringen van de dagbladen. Met zeer weinige uitzonderingen, is het algemeene oordeel van dit stuk ongunstig; maar opmerkelijk vooral is de verwarring en het tegenstrijdige der berigten over den indruk, welken dit manifest op het kabinet gemaakt heeft. Volgens sommigen, heeft dit staatsstuk een allerongunstigsten indruk gemaakt op den President der republiek en de meerderheid van het kabinet en bestond de mogelijkheid, dat het ministerie aan dit gevoel van ontevredenheid in de Wetgevende Vergadering lucht gaf. Anderen daarentegen verzekeren, dat het kabinet geneigd is, zich tevreden te betoonen met de zoogenoemde concessiën van den Paus, en dat het bij de Wetg. Verg. eene meerderheid zal aantreffen, die zich ook voldaan zal betoonen. Beide meeningen kunnen evenzeer waar zijn en laten zich vereenigen door de onderstelling, dat werkelijk het pauselijk manifest in het eerste oogenblik bij het bewind verwondering en ontevredenheid gebaard heeft; inderdaad bestond hiertoe ook wel reden; maar na het voorbijgaan van dezen eersten indruk en bij de overweging van de onaangename stelling, waarin zich de regering willens en wetens ten opzigte van Rome geplaatst heeft, kan men tot het besluit gekomen zijn, om zich zoo goed mogelijk in de omstandigheden te schikken.

— Tusschen den bekenden sergeant *Boichot* en een Spaansch hoofd-officier, graaf *de Morena*, heeft in de nabijheid van het meer van Genève een tweegevecht plaats gehad. De aanleiding was de oneerbiedige wijze, waarop *Boichot* zich over de Koninginnen van Spanje en Portugal had uitgelaten, in tegenwoordigheid van den Spaanschen edelman. Het tweegevecht geschiedde met de pistool; men schoot op twintig passen. *Boichot* wondde den kolonel aan den schouder en hals, doch ontving een kogel in de zijde, waardoor eene rib is aangedaan; het schijnt dat deze wonde zeer ernstig is.

BELGIË.

BRUSSEL, 27 September.

De September-feesten zijn afgeloopen en, door de vernuftige beschikkingen van den minister *Rogier* en den burgemeester *de Broeckère* met den besten uitslag bekroond. Het feest van de schooljeugd heeft bij uitstek voldaan. Men rekent, dat er wel *zesduizend kinderen*, jongens en meisjes, van de stads-armenscholen, de stads-burgerscholen, en de militaire scholen bijeen waren; allen ordelijk geschaard, onder bijzondere banieren en onder toezigt der onderwijzers. De Koning en zijn geheel gezin zijn door de rijen dezer kinderen gewandeld. Zij hebben menigeen toegesproken en gelukgewenscht wegens behaalde prijzen. Geheel de vereeniging is daarop voorbij het paleis getrokken, en heeft eenige vermakelijke spelen met groot genoegen aanschouwd. De plegtigheid is besloten met de uitdeeling van eene boterham met vleesch en een glas bier aan elk der feestvierenden. Zij heeft ook op de talrijke aanschouwers den gunstigsten indruk gemaakt, die daarvan dan ook op de meest ondubbelzinnige wijze, door een onophoudelijk vreugdegejuich, hebben doen blijken.

— Uit Rijssel meldt men, dat voor eenige dagen, met al hun bagaadje en wapenen, derwaarts zijn gedeserteerd eenendertig Belgische ruiters, onder het geleide van hunne onder-officieren.

Het schijnt, dat te Doornik een officier, die zeer streng stond op het handhaven der krijgstucht, daartoe aanleiding heeft gegeven, door met de hand de schako van een brigadier der jagers af te slaan, die, naar hij meende, den betamenden eerbied uit het oog verloor. De onder-officier beantwoordde die bejegening met eene duchtige oorvijg, en nam de stoutheid, het lot voorziende dat hem wachtte, met behulp van eenige zijner vrienden, den officier te binden en op te sluiten. Daarna steeg hij te paard, riep de misnoegden van het regement tot zich, en weldra renden zij allen, in vollen galop, de poorten uit van Doornik. Op de grenzen gekomen, werden zij door de Belgische douaniers met het geweerschot tegengehouden, doch spoedig schaarden zij zich in slagorde en, met de sabel in de hand, trokken zij de grenslinie over. Een paard had twee kogels ontvangen.

De Belgische regering deed terstond pogingen tot hunne opsporing; een daartoe afgezonden officier beloofde hun, dat, zoo zij wenschten in hunne rangen weder te keeren, hunne straf uitgedelgd zou wezen met veertien dagen correctie-zaal. Maar de deserteurs weigerden. Zij maakten alles te gelde wat zij ter beschikking hadden, en staan nu op het punt naar Afrika te gaan, om in het vreemden-legioen dienst te nemen.

ANTWERPEN, 29 September.

Men weét dat den koning zeer verondweêrdigd en bedroefd is geweést over de onbetamelyke handelwyze des gouverneurs zyner zoónen. Onmiddelyk heéft Z. M. den kolonel *Delannoy* ontboden. Toen dezen is gekomen, heéft den koning den gouverneur van zyne zoónen strengelyk berispt, en hem, onder andere, de volgende woórden toegestuerd: „Mynheer *Delannoy*, het woórd *zondag-soldaetjens* is eene dobbele belediging en onbeschoftheyd. Het is eene belediging en onbeschoftheyd opzigtelyk de borgerwachten die soldaeten van het order en de vryheyd zyn; eene belediging en onbeschoftheyd opzigtelyk de persoonen of mannen van den zondag. Weét dan, mynheer, dat de mannen van den zondag in de weék werken, en zulke mannen zyn de beste. Gy begrypt, dat gy, die de beledigende woórden van *zondag-soldaetjens* hebt uytgesproken, geenen gouverneur van myne zoónen kan wezen. Ik geve u een halve uer om my uw ontslag te brengen zoo niet binnen eene uer, zult gy afgezet zyn .... Ga!”

Men zie dat, uit de woórden van den koning, dat dezen genoegzaem begrepen heéft, de eer die men aen de borgerwacht verschuldigd is.

NEDERLAND.

STATEN-GENERAAL.

Eerste Kamer.

Den 26sten heeft eene commissie van de Eerste Kamer Z. M. den Koning derzelver adres van antwoord aangeboden. Z. M. he daarop de commissie het navolgende gezegd:

„Mijne Heeren! Ik ontvang dit adres der Eerste Kamer veel genoegen. — Het verheugt mij te mogen rekenen op hare reidwillige medewerking tot alles, wat de ontwikkeling onzer g wettige instellingen en het welzijn van het dierbaar Vaderland bevorderen. — Zij kan zich verzekerd houden, dat ik van zijde alles zal aanwenden, wat de innige overeenstemming tus verschillende takken der wetgevende magt zal kunnen aank ken; eene overeenstemming, welke ik met haar beschouw als hoofdvereischte voor de bestendiging van het geluk en den voor des volks.”

Tweede Kamer.

Zitting van den 26sten September.

In de zitting van heden zijn de beraadslagingen geopend over ontwerp van het adres van antwoord op 's Konings aanspraak wel in de eerste plaats over de algemeene strekking van betzel

De heer *v. Voorst* heeft verklaard, dat hij zich, in andere standigheden, allezins daarmede zoude hebben kunnen vereen maar geenszins in de tegenwoordige, nu de ministers onverwa en zonder genoegzame aanleiding daartoe, hun ontslag hebben langd; — nu het onbekend is, wie hen zullen opvolgen, en in verre deze opvolgers de goedkeuring der Natie zullen wegdragen

De heer *Thorbecke* heeft, in antwoord op deze redevoering, telijk aangemerkt, dat de spreker de algemeene strekking van adres scheen te miskennen, uithoofde de ontwerpers daarvan ander doel hadden gehad, dan om den jongen Koning, die vo eerste reize eene zitting van de Wetgevende Vergadering opende, openhartigheid toe te spreken.

De algemeene beraadslagingen gesloten zijnde, is de strekking al de aanwezigen, met uitzondering van den heer *van Voorst*, gekeurd.

Z. Exc. *de minister van binnenlandsche zaken* heeft het woord gevat, namens het ministerie, ter bestrijding van de 5de § [in vorig nommer reeds vermeld], en bepaaldelijk ten aanzien der derde snede. De Regering heeft tegen die zinsnede groot bezwaar en is daarom, dat zij gemeend heeft hier het stilzwijgen niet te k bewaren. Dat woordje *zoo*, waarmede de zinsnede aanvangt, hier dezelfde beteekenis als *daar*, en het is *uit dien hoofde* d ministerie er zich niet mede kan vereenigen. Maar het min moet zich met nadruk verzetten tegen *vier* daadzaken in de zin vervat, en wederleggen de ongegronde beschuldiging, daarin het ministerie opgesloten.

1) In de *eerste* plaats wordt in de zinsnede voorop gest de uitkomsten van de werkzaamheden der vorige zitting zijn ven beneden hetgeen de Kamer wenschte; — 2) in de *tweede* zijn de uitkomsten dier werkzaamheden gebleven beneden hetg grondwet verlangt; — 3) in de *derde* plaats is daaruit voortg teleurstelling; — 4) en in de *vierde* plaats is de hoofdrede teleurstelling gelegen in gebrek aan eenstemmigheid tusschen de lieden der Kroon en de Kamer.

De 5de § is echter met 44 tegen 12 stemmen aangenomen. — hebben gestemd de heeren *v. Doorn*, *v. Hall*, *Bachiene*, *v. V Groen*, *v. Randwijk*, *Boreel*, *v. Namen*, *Mutsaers*, *v. Schooneveld* en *v. Rijckevorsel.*]

Het geheel van het ontwerp is vervolgens met 49 tegen 5 men goedgekeurd. [*Tegen* hebben gestemd de heeren *Schoo v. Doorn*, *Bachiene*, *v. Voorst* en *Groen.*]

Den 28sten September is dit adres den Koning aangeboden. Zijne Majesteit is daarop het volgende geantwoord:

„MIJNE HEEREN!

„Het is Mij aangenaam te ontwaren, dat de Tweede Kam Staten Generaal Mijne bedoelingen omtrent de verwezenlijk grondwet juist heeft opgevat en gewaardeerd, en dat Ik op medewerking kan staat maken, ter bevordering en bestendigin het geluk en den voorspoed des vaderlands.

„Indien Ik het opregtelijk betreur, dat de gezamenlijke lieden, aan welke Ik Mijn vertrouwen geschonken had, niet d overeenstemming bij de Kamer hebben mogen vinden, vlei I nogtans de daaruit ontstane moeijelijkheid weldra te zullen k opheffen, en ook hierdoor den weg te banen tot eene welwi en krachtige zamenwerking der onderscheidene takken van de gevende Magt.”

's GRAVENHAGE, 27 September.

Bij het departement van financiën zijn bevorderd: tot re daris de heer mr. *C. H. Immerzeel;* tot hoofdcommies heeren *D. Ribbe* en *G. T. Versfeld;* tot commies heeren *A. J. Cornelissen* en mr. *P. C. J. van Ghert* adjunct-commiesen de heeren *J. van Kempen* en *R. Sche*

— De voorzitter der Tweede Kamer en de leden der missie, welke met het aanbieden van het adres belast geweest, hebben heden ten hove het middagmaal geb

— Z. M. de Koning zal, naar men verneemt, waars lijk morgen weder naar het Loo vertrekken.

Van den 29sten. Z. M. heeft heden onderscheidene nisters en verscheidene leden van de Tweede Kamer Staten Generaal ten gehoore ontvangen.

— De aftredende ministers zetten nog de loopende zaamheden aan hunne ministeriën voort. Ook de onderh lingen over het ministeriële vraagstuk duren voort. Er den onderscheidene personen genoemd, die aangezocht om ministeriële betrekkingen op zich te nemen, die dit ter òf geweigerd òf in beraad genomen zouden hebben.

— Gisteren avond te 10 uur is Z. K. H. Prins He vergezeld van H. D. adjudant, den ridder *van Rappard*, van 's Konings adjudanten, den generaal baron *Nepv* jhr. *van Goedecke*, uit de residentie naar Luxemburg ver ken, ten einde aanstaanden Maandag bij de opening der wone vergadering tegenwoordig te zijn. De afwezigheid Z. K. H. zal waarschijnlijk veertien dagen duren.

Van den 30sten. Z. M. heeft benoemd tot broeder orde van den Nederlandschen Leeuw *P. L. Hazel* zich ook noemende *Jan Smit*, en zulks ter zake van vroeger vermeld gehouden gedrag bij gelegenheid van opstand, uitgebroken onder de bemanning van den E schen schoener *Amelia.*

LEEUWARDEN, 27 September.

Dezer dagen heeft hier weder een ongeluk plaats ge dat op nieuw ernstig vermaant tot de meest mogelijke om tigheid, bij de behandeling van vuurwapenen. Een der liers, die de wacht in het huis van reclusie en tucht betrokken hadden, de wachtkamer zullende binneng hield daarbij de hand op de tromp van het geweer, haan schijnt gehaakt te hebben aan den deurpost, het ging af en doorboorde de hand zoodanig, dat men v dezelve te zullen moeten amputeren.

(*Zie het vervolg der Nieuwstijdingen, enz. in het Bijvoegsel*)

ZEETIJDINGEN.

Gepasseerd te Tonningen den 22 Sept., kapit. *Koning* Nept van Hamburg n. Koningsbergen; den 23sten *Wolthuis* vr. Kl van Hamburg n. de Oostzee; *van Sluis* Broederliefde, van n. de Oostzee; *Schoemaker* Tweeling, van Hamburg n. Ros *Schaap* Alida Elsina, van Memel n. Rotterdam; den 25sten Gesina, van Dantzig n. Amsterdam; den 26sten *Pronk* Hop Zeeman, van Anclam n. Amsterdam; den 27sten *Louwerens* rier, van Bremen n. Rostock; *Bakker* Margaretha Agnes, van D zig n. Amsterdam; *Scherpbier* vr. Jantina, van Koningsbergen Zwolle.

Binnengekomen te Amsterdam den 25 Sept., kapit. *Das* Jac van Archangel; den 27sten *Timmer* Koophandel en Zeevaart, Newcastle; *Stutvoet* Annechiena Harmina, van Dantzig; den *Jonker* Sieberlina, van Hardersleben; *Pruim* Hendrika, van made; *Mudder* Margaretha, van Emden; den 29sten *Sap* Jan Annachiena, van Antwerpen; *Timmer* Elisabeth, van Dantzig Te Texel den 26 Sept., *Kuiper* Annegina Elsina, van Dantzig; 27sten *Bakker* Catharina, van Archangel; *Kuipers* vr. Maria, Osterrusoer; den 28sten *Faber* Maria, van Frederikstad. — In Vlie den 26 Sept., *Brouwer* Aurora, van Stockholm. — Te voet den 27 Sept., *van Wijk* jonkvr. Maria, *Brouwer* Elisabeth *Deddes* Alberdina, alle drie van Libau; *Smit* Morgenster, Alida en *de Weerd* Maria Agnes, alle drie van Riga; *Sprik* Jul Louisa, van Petersburg; *Scherpbier* Elsje, van Libau. — Te Br den 27 Sept., *Kramer* Harmonie, van Libau; *Naatje* Jan H van Memel; *Kleininga* Catharina Cornelia, van Dantzig; *Scho* vr. Wigerdina, van Stettin. — Te Vlissingen den 26 Sept., *Be ring* Gesina, van Koningsbergen; den 27sten *de Jonge* Fenneg van Memel. — Te Macao den 19 Junij, *von der Wall* Eersteling van Batavia. — Te Cadix den 14 Sept., *Hansen* Anna, van den. — Te St. Ubes den 17 Sept., *Meppelder* Thetis, van G ningen. — Te Napels den 15 Sept., *Engelsman* de Hoop, Amsterdam. — Op de Rivier van Bordeaux den 24 of 25 Sep *Bieze* Anna, van Rotterdam. — Te North Shields den 24 Sep *Dood* jonge Lucas, van Amsterdam; *de Vries* jonge Johannes, Antwerpen; *Schuuring* Engberdina Annechiena, van Hambu

Kroon Hendrika Catharina, van Rotterdam; *Boomgaard* Antje Wurtenborg en den 21sten *van der Wall* Geerdina, beide van Zwolle. — Te Hull den 25 Sept., *de Jong* jonge Clemens, van Amsterdam. — Te Mistley den 22 Sept., *Joosten* Alberdina, van Rotterdam. — Te Pillau den 20 Sept., *Nepperus* Elisabeth, van Antwerpen. — Te Dantzig den 19 Sept., *van Peer* Aukjen en *Dik* Catharina Josephine, beide van Rotterdam; *de Groot* Sieka, van Amsterdam; *Zoutman* vr. Ida, van Hamburg. — Te Warnemunde den 21 Sept., *Mulder* vr. Jantina, van Antwerpen. — Te Gravesend den 25 Sept., *Pot* Eleonora Hillegonda, van Groningen. — Te Stockton den 24 Sept., *Postema* Gesina, van Amsterdam; *Hofkamp* de 10 Gebroeders, van Kampen. — Te Archangel den .... Sept., *de Boer* Neptunus, van Londen. — Te Memel den 19 Sept., *Schuur* Agatha en *Potjewijd* Eppien, beide van Schiedam; den 20sten *Mulder* Catharina, van Kiel. — Te Wismar den 21 Sept., *Degenhard* Wicherdina, van Harlingen. — Te Bergen den 17 Sept., *Hazewinkel* Onderneming, van Dantzig. — Te Hamburg den 26 Sept., *Speelman* vr. Margrietha, van Amsterdam.

Binnengekomen te Texel den 29 Sept., kapit. *Klasen* Antje, van Rouaan; *Gerritsma* jonge Gerrit, van Hartlepool; *Brouwer* Lumina, van Drobach. — In het Vlie den 27 Sept., *Spijkman* Juliana Louisa, van Petersburg; *Klein* Tweelingen Daniel en Wilco en *Douwes* Geerdina, beide van Riga; *Kok* Hollands Trouw en *de Jong* Antje Sleeswijk, beide van Koningsbergen. — Te Helvoet den 28 Sept., *Wijkmeijer* Margaretha, van Riga; *Oldenburger* Sara Maria, van Wolgast. — Op de Rivier van Bordeaux den 25 Sept., *Bakker* vr. Geertje, van Amsterdam. — Te Abbeville den 21 Sept., *Rozema* Annechiena Jantina, van Petersburg. — Te Bolderaa den 20 Sept., *Lukens* Sieke van der West, van Amsterdam; *Stuit* Johannes, van Bergen; den 21sten *Tiktak* Jantina Fennechiena, van Rotterdam; *Mulder* Etina, van Stettin. — Te Dantzig den 21 Sept., *Vos* Catharina Knelsina en den 23sten *Top* Clasina Margaretha, beide van Amsterdam; *Smit* Annechina Engelina, van Leer.

Zeilklaar te Dantzig den 25 Sept., kapit. *Klein* Alida Margaretha, naar Amsterdam.

In lading te Newyork den 8 Sept., kapit. *Bakker* Jacoba, naar Amsterdam. — Te Liverpool den 24 Sept., *de Haan* Jantina Gesina, naar Rotterdam. — Te Havana den 26 Aug., *de Haan* Fortuna, naar Rotterdam.

Vertrokken van Amsterdam den 27 Sept., kapit. *Gialts* Helena, naar Londen; *Boon* Alida Giezen, den 28sten *de Boer* Margaretha, *Huisman* Henderika en *de Jonge* Frouwina Elisabeth, alle vier op avontuur; *Bieze* Harmina, naar Stettin; *de Groot* de 2 Gebroeders, naar Halte; *Hazewinkel Muntendam* Anna Maria, naar Napels. — Van Texel den 26 Sept., *Karssies* Hillechiena Wilkens, naar Livorno; den 27sten *Boerhave* Arendina Elisabeth, naar Messina. — Uit het Vlie den 26 Sept., *de Boer Sap* Hendrika, naar Hamburg. — Van Helvoet den 26 Sept., *Kuitze* jonge Wicher, naar Seaham; *Bieze* Vriendschap, naar Petersburg; *Stuit* Merwestroom, naar Bergen; den 28sten *Buining* Magdalena, naar Petersburg; *Potjewijd* Alida Petronella, naar de Oostzee. — Van Brielle den 26 Sept., *Mulder* Afina Agatha, naar Elseneur; den 27sten *Zoutman* Hendrika, naar Maldon; den 28sten *Ebeling* Gezina, op avontuur. — Van Maassluis den 26 Sept., *Greven* Libra, naar Dantzig; *Pebelder* Heidewika en *van Calker* jonge Hero, beide naar Hamburg; den 27 Sept., *Hazewinkel* Roelf Giezen jr., op avontuur. — Van Vlissingen den 26 Sept., *Bolhuis* Roelfina Gesina, naar Koningsbergen; *Kars* Klasina, naar Hamburg. — Van Tjilatjap den 21 Junij, *Bus* jonge Jan, naar Rotterdam. — Van Antwerpen den 27 Sept., *Koster* Martha Elisabeth, naar Stettin. — Van Pillau den 21 Sept., *Dokter* Maria Geertruida, naar Amsterdam; *Douwes* Eendragt, naar België. — Van Dantzig den 18 Sept., *Bakker* Margaretha Agnes, naar Amsterdam; den 19den *Blouw* Dorothea, naar Bordeaux; den 20sten *Prins* Vrienden, naar Purmerende. — Van Warnemunde den 21 Sept., *de Boer* juffer Jantje, naar Aberdeen. — Van Swinemunde den 22 Sept., *Hansen* Sophie, naar Groningen; den 25sten *Bakker* jonge Tjammink, naar Amsterdam. — Van Travemunde den 24 Sept., *Klontje* Meinsina, naar Rendsburg. — Van Bremerhaven den 24 Sept., *Smaal* Jantina Catharina, naar Ebing. — Van Kroonstad den 21 Sept., *Hoeksma* Koophandel, naar Amsterdam. — Van Memel den 19 Sept., *Schuring* Antina, naar Amsterdam.

Vertrokken uit het Vlie den 27 Sept., kapit. *Drewes* Afina Hillechiena, naar Petersburg; *Bekkering* Ulrika, naar Stettin. — Van Bolderaa den 19 Sept., *Wijkmeijer* Anna, naar Elseneur. — Van Dantzig den 22 Sept., *Faber* Johanna Maria en *Blouw* Gesina, beide naar Amsterdam: *Kroon* Catharina Hendrika, naar Nantes; *Stutt* Eendragt, naar Elsfleth. — Van Swinemunde den 24 Sept., *Kwint* Henderika Gesina, naar Groningen.

MALTA, 16 Sept. Een Engelsche schooner, *de Ann*, kapit. Sanderson, is in de Donau door zeeroovers geheel uitgeplunderd.

HARLINGEN, 29 Sept. Binnengekomen den 25sten kapit. *de Groot* Arendina, van Christiansand; den 27sten *Drok* Elizabeth Maria, van Laurvich; *Brouwer* Aurora, van Stokholm; *Fijn* de Broeders, van Drobach; den 28sten *de Groot* Houthandel, van Christiansand; *Adema* de 3 Gebroeders, *Helmers* Stad en Lande en *Zwaal* Wilmina, alle drie van Memel; *Ebes* Aleida, van Christiansand. — Vertrokken den 24sten *Onnes* Geertruida, naar Memel; *Verstok* Jacoba en *Bart* de jonge Jan, beide naar Noorwegen; den 25sten *van der Veen* vr. Aukje, naar Londen; *Smit* Sjaardina, naar Noorwegen; den 26sten *Visser* vr. Maria en den 28sten *Dijk* Maria, beide op avontuur; den 29sten *Mulder* Margaretha en *de Groot* Arendina, beide naar Noorwegen.

DELFZIJL, 30 Sept. Binnengekomen den 27sten kapit. *Stuitje* Jonge Maria, van Emden; *Pronk* Roelfina, van Hamburg; *Doijen* Afina, van Frederikstad; *de Boer* Willem, van Drobach; den 28sten *Post* Edzardina Catharina, van Arendahl; *Spithorst* de Goede Vrienden, *van der Werf* Alida Gesina en den 29sten *de Groot* Jantina, alle drie van Osterrusoer, de laatste met verlies van anker; *Bleeker* Hinderika Jakomina en *Bolmeijer* Uit Vriendschap, beide van Leer; *Schuur* Alberdina, van Bremen; *Bultje* Susanna, van Laurvig; *Pot* Renske, van Osterrusoer. — Vertrokken den 27sten *Lodewijks* Johanna, op avontuur; *Horn* Hillechiena, den 28sten *Riepma* Agatha, *Middel* Bougina en *Wolkammer* Eenige Broeder, alle vier naar Noorwegen; *Pluim* Antina en *Strakhouder* juffer Annette, beide naar Norden; *Vrijman* Jantje Tina, naar Baltrum; den 29sten *Scheppers* Eendragt en *Brouwer* Harmina, beide naar Noorwegen.

ZOUTKAMP, 30 Sept. Binnengekomen den 27sten kapit. *Jenkins* Jane, van Engeland; *Leeuwe* Hendrika Jantina, van Frederikstad; *Oonkhoff* de Eendragt en den 29sten *Giezen* Onderneming, beide van Noorwegen; *Giezen* jufvrouw Hillegonda, van Riga; *Drewes* de 2 Gebroeders, van Krageroe. — Vertrokken den 26sten *Jager* Zwaantje Elizabeth, naar Liverpool; *Savent* Favorite, naar Yarmouth; den 27sten *Pluktje* Tetsia, naar Southampton; *Hut* Martina Margaretha en den 28sten *Hawksworth* Ehzard Mary, beide naar Londen.

Door kapit. Giezen, voerende het Ned. kofschip *juffr. Hillegonda*, den 29sten op de hoogte van Ameland gepraaid het schip ......, kapit. J. J. Kroon, van .... naar Hamburg; aan boord was alles wèl.

TERMUNTERZIJL, 30 Sept. Binnengekomen den 26sten kapit. *Emmelkamp* vr. Geertruida, van Hamburg; den 27sten *Mulder* Sophia, van Bremerhaven; *Burmann* vr. Gezina, van Oldenburg; den 29sten *Reusien* de Handel, van Riga. — Vertrokken den 26sten *Rozenbeek* Roelina, naar Emden; den 27sten *Douwes* Vriendschap, n. Noorwegen.

Lijst der Nederlandsche Schepen welke de Sond gepasseerd zijn.

Sept. Dekker, Epimachus (Groningen), v. Koningsb. n. Bergen.
Giezen, jufvrouw Hillegonda (Veendam), v. Riga n. Groning.
Hansen, Regina (Veendam), van Riga naar Abbeville.
— Jager, Belina (Oostwold), van Memel naar Alblasserdam.
Bragt, Lucretia (Winschoten), van Libau naar de Maas.
Upmeijer, Alberdina (Winschoten), van Riga n. Amsterdam.
Kok, Hollands Trouw (Pekela), v. Koningsbergen n. Amsterd.
Hubert, juffer Annette (Hoogezand), van Riga naar Gent.
— Smid, Marchina Bosscher (Groningen), v. Riga naar de Maas.
Rabe, juffer Sara Anne Cornelia (Winschoten), van Windau (naar de Maas.
— Wever, de jonge Hendrik (Veendam), v. Koppenh. n. Engeland.
Schenk, Ida & Cornelia (Winschoten), v. Libau n. Schiedam.
— Hazewinkel, Geertruida (Wildervank), van Riga n. de Maas.
Karsijns, de Vriendschap (Pekela), v. Windau n. de Maas.
Prins, de Vrienden (Purmerend), v. Dantzig n. Purmerend.
Hansen, Sophia (Veendam), van Stettin naar Purmerend.
Douwes, Eendragt (Veendam), v. Koningsberg. n. Antw.
Visser, Almenum (Harlingen), van Memel naar Harlingen.
Das, Geeres (Pekela), van Ahrensburg naar de Maas.
— de Boer, jufvrouw Jantje (Groningen), v. Rost. n. Aberdeen.
Lambach, de vrouw Johanna (Delftsh.), v. Riga n. Rotterd.
Blouw, Geziena (Groningen), van Dantzig n. Amsterdam.

De Wind den 20sten September O.N.O. en N.O.; den 21sten N.O. en N.O.; den 22sten, 23sten, 24sten en 25sten O.Z.O.

ELSENEUR, 25 September 1845.

209de STAATS-LOTERIJ.

Trekking der Eerste Klasse.

3de Lijst. No. 13794 een prijs van *f* 5000. No. 18810 een prijs van *f* 2500. No. 13595 een prijs van *f* 1000. — 4de Lijst. No. 7840 een prijs van *f* 20,000. No. 5639 een prijs van *f* 1250. No. 15398 een prijs van *f* 1000.

BROODZETTING, ENZ.

MAANDAG, 1 October 1849, GEENE VERANDERING.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 29 *September*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. $53\frac{15}{16}$, 54, 54; Dito Cert. 1 pCt. 63¾; Dito dito 4 pCt. 84⅝, 84¼; Amort.-Syndicaat 3½ pCt. 84½, 84⅝; Handelm. 4½ pCt. 162½; Aand. Rijnspoorw. 4½ pCt. 83½. — BELGIE, 4½ pCt. 84½; Dito bij *Rothschild* 2½ pCt. 46½. — SPANJE, L. bij *Ardoin* van 85 £ 5 pCt. 11, $11\frac{1}{16}$; Dito dito van 510 £ 5 pCt. $11\frac{1}{16}$, 11⅛; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. 27⅛, 27¼, 27⅛; Coup. *Ardoins* 7⅞, $7\frac{15}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. 30¼; Dito dito 4 pCt. $31\frac{7}{16}$, 31½; Dito Binnenl. à 1 Conto 5 pCt. 33. — RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 105; Dito dito 1828 en 1829 5 pCt. 104⅜; Cert. bij dito 1831 en 1833 5 pCt. 93¾; Dito bij *Stieglitz en comp.* 4 pCt. 83¾, 84⅜; Cert. van Ins. in Assign. 6 pCt. 64⅞. — POLEN, Aand. met Loten 500 fl. 142¾. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 86½, 86⅝; Dito 2½ pCt. $44\frac{15}{16}$, $45\frac{3}{16}$; Oostenr. N. Metall. 5 pCt. 90¼, ½; N. Weener Loten v. 250 fl. 318, 320; Frans. Oblig. 3 pCt. 52¼, $\frac{7}{16}$, $\frac{7}{16}$; Denem. 5 pCt. 101; Onbep. St. 100; Louis. bij *Hope* 5 pCt. 94½; Braz. 5 pCt. 88⅛, ¼; Dito 1843 5 pCt. 85⅝; N. Mex. 5 pCt. 26¾; Peru 4 pCt. 53⅞, 54; Gren. 1½ pCt. 17⅛; Handelm. kontant 162¼, ½.

De handel in Holl. fondsen was heden zeer onbeduidend. Alle soorten derzelve waren nagenoeg als gisteren.

Van buitenl. effecten waren Oostenr. en Fransche bij eenige affaire iets aangenamer. Spaansche meer aangeboden. Naar Peru en Braz. was eenige meerdere vraag. In de overige was de handel van weinig beteekenis.

Braz. 1824 v. 200 £ 86, ¼; Bl. Gr. Onbep. St. $4\frac{9}{16}$, ⅝.

Koers van het Geld: Beleening 2¼, Prolong. 2¼, Disconto 2½ pCt.

Laatste Prijzen te vijf uur: Integr. 2½ pCt. 54; Ard. à 510 p. st. $11\frac{1}{16}$; Binnenl. 3 pCt. $27\frac{1}{16}$ a ⅛; Metall. 5 pCt. 86¼; Dito 2½ pCt. $45\frac{1}{16}$ a ⅛.

AMSTERDAM, 30 September. EFFEKTEN-SOCIETEIT te 4½ uur.

Integralen 2½ pCt. $53\frac{15}{16}$, 54. 4 pCts. $84\frac{3}{16}$. Ard. à 510 £ $11\frac{1}{16}$, 11. Binnenl. 3 pCt. 27⅛, $\frac{1}{16}$, 27, $26\frac{15}{16}$, ⅞. Portug. 4 pCts. 31½. Metalliek 5 pCts. 86⅜. Dito 2½ pCts. 45¼. Fr. Oblig. 3 pCt. $52\frac{7}{16}$, ⅜, $\frac{5}{16}$, ¼. Peru 4 pCts. 54, ⅛. Dito Uitgest. $17\frac{9}{16}$. Braz. 1824 v. 100 £ 88½.

Holl. fondsen onveranderd. Spaansche blijven hunne achteruitgaande beweging vervolgen. Fransche meer aangeboden. Oostenrijksche, Brazil. en Peru meer gewild. In Fransche en Spaansche vertoonde de handel nog al eenige levendigheid.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 28 *September*.

TARWE.	N. GERST.	N.Zw.Voer 42 ℔ *f* 2,10
Oude Bak 70 ℔ *f* 7,00	Winter 52 ℔ *f* 2,60	» 44 » - 2,20
Oml. 1848 68 » » 6,00	» 51 » » 2,80	
» 70 » » 6,50	» 56 » » 3,05	BOONEN.
Old. „ 68 » » 5,00	Zomer 56 » » 2,80	Paardeb. *f* 3,75 *f* 4,15
» „ 70 » » 6,00	» » »	
» 1849 70 » » 5,75	Knobbe 60 » » 3,00	ZADEN, ENZ.
ROGGE.	» 62 » » 3,30	Gr.Gort p. m. *f* 5,25,50
O. Inlands. 66 ℔ *f* 3,55	HAVER.	Par.100N.℔ *f* 7,25 a *f* 11
» 68 » » 3,85	N. Dikke 44 ℔ *f* 2,25	Koolz. *f* 9,50 tot *f* 11,25
» 70 » » 4,15	» 46 » » 2,50	Zomerz. *f* 7,50 *f* 10
N. 68 » » 3,85	» 48 » » 2,70	Dederz. *f*
N. BOEKWEIT.	» 50 » » 2,95	Boterz. *f* 8,50 a *f* 9,50
Gr. Zand 62 ℔ *f* 3,40	» 52 » » 3,10	G. Mostz. *f* 5,25 tot *f* 7,75
» 64 » » 3,70	O.Bl. Voer 38 » » 1,90	Raapolie p. v. *f* 39
» 66 » » 4,00	» 40 » » 2,00	Boter ¼ T. 1e s. *f* 22½ *f* 23
Zw. Zand 64 » » 3,60	» 42 » » 2,10	Dito dito 2e s. *f* 20
Veen » »	N.Zw.Voer 40 » » 2,00	Dito dito 3e s *f* 17½ a *f* 18½

Oude Tarwe stil; nieuwe als genoteerd verkocht. — Boekweit slap en 10 cents lager traag afgaande. — Gerst tot genoteerde prijzen wel afgaande. — De beste dikke Haver 5 a 10 cents hooger verkocht, andere soorten prijshoudende. — Boonen als voren. — Gort stil. — Kool- en Zomerzaad wel zoo aangenaam. — Geel Mosterdzaad weinig in omgegaan.

AMSTERDAM, 28 *September*. Poolsche Tarwe met veel handel tot iets lagere prijzen aan consumtie: 130, 132 ℔ b. Poolsche *f* 290; 131 ℔ puike dito *f* 295; 130 ℔ mind. dito *f* 282, *f* 284; 127, 128 ℔ roodb. Poolsche *f* 275; 130 ℔ b. dito *f* 285; 132 ℔ o. Rost. *f* 285; 129 ℔ o. Zeeuws. *f* 255; 127 ℔ ger. dito *f* 225. — Rogge in een doen: 125 ℔ n. Gelders. *f* 140; 122 ℔ Munsters. *f* 130 in cons.; 117 ℔ gedr. *f* 124; 121 ℔ Pruiss. *f* 137. — Gerst en Haver zonder handel.

Koolzaad op 9 vat in Sept. 67 p. vl.; Oct. 66 p. vl.; Nov. 66½ p. vl.; April 68½ p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk wel zoo aangenaam, op levering in een doen; op 6/w. *f* 41,25; vlieg. *f* 40 a *f* 40,25; Oct. *f* 40,25 a *f* 40 a *f* 40,25; Nov. *f* 40,50 a 25; Dec. *f* 40,50; Mei *f* 41 a *f* 40,75. — Lijnolie op 6/w. *f* 31; vlieg. *f* 30 a *f* 29,75. — Hennepolie op 6/w. *f* 39; vlieg. *f* 38.

LONDEN, 26 *September*. In de verschillende artikelen is geene verandering op te geven. De aanvoeren hebben deze week bestaan uit: 870 qrs. Engelsche, 1610 qrs. vreemde Tarwe; 90 qrs. Engelsche, 2840 qrs. vreemde Gerst; 460 qrs. Engelsche, 200 qrs. Iersche, 2860 qrs. vreemde Haver.

LONDEN, 28 *September*. Inl. Tarwe konde heden moeijelijk de prijzen van ll. Maandag bedingen; de vraag naar vreemde was beperkt, zoodat de prijzen niet veel anders dan nominaal dezelfde kunnen worden genoemd; de markt heeft een achteruitgaand aanzien. Vreemde Gerst 6 p. a 1 sh. lager; hetzelfde was met Haver het geval. Boonen en Erwten lusteloos op de vorige prijzen.

ADVERTENTIEN.

. De **GEWONE WINTERWERKZAAMHEDEN** van het GENOOTSCHAP *ter bevordering der NATUURKUNDIGE WETENSCHAPPEN* zullen op WOENSDAG, den 3den *October*, des avonds te zes uur, geopend worden in het CONCERTHUIS, met eene REDEVOERING van Prof. **TH. VAN SWINDEREN**, bij den aanvang dezer vergadering te houden, terwijl, na den afloop der overige werkzaamheden, eene BIJDRAGE zal worden gegeven door Prof. **C. MULDER**.

Prof. **W. A. ENSCHEDE** zal daar dezen Winter eenige VOORLEZINGEN houden over de NATUURKUNDIGE AARDRIJKSKUNDE. *Personen*, die met den 1sten *October* LEDEN des GENOOTSCHAPS willen worden, kunnen zich aanmelden bij den Penningmeester des Genootschaps, Dr. G. A. STRATINGH, in de Heerestraat, en worden zonder Ballotage aangenomen, maar moeten terstond de *Contributie* betalen voor het volgende jaar (*f* 5.25); in welk geval voor het tijdperk van den 1sten October tot den 1sten Januarij niets betaald wordt.

TH. VAN SWINDEREN,
Secretaris.

. Het **BESTUUR** van het DEPARTEMENT GRONINGEN van de *MAATSCHAPPIJ VAN NIJVERHEID*, te *Haarlem* gevestigd, maakt thans bekend, dat de in de maand JUNIJ l.l. voorloopig aangekondigde VOORLEZINGEN *over de beginselen der Volkshuishoudkunde* door den Hoogleeraar Mr. C. STAR NUMAN, een' aanvang zullen nemen op MAANDAG, den 8sten October aanstaande, des morgens van 12½ tot 1½ uur, in het CONCERTHUIS; en aldaar, den Academischen Vacantietijd uitgezonderd, om de veertien dagen zullen worden voortgezet, tot en met de maand MAART aanstaande.

De TOEGANG tot deze VERGADERINGEN staat vooreerst open voor ieder LID van het DEPARTEMENT of van de MAATSCHAPPIJ. Het zoude echter aan het BESTUUR en den SPREKER, om meer dan eene reden, zeer aangenaam zijn, indien de LEDEN, die ze mogten willen bijwonen, hunne NAMEN teekenden op eene LIJST, welke daartoe van HEDEN af tot aanstaanden VRIJDAG in het CONCERTHUIS gereed zal liggen.

Voorts noodigt het Bestuur tot deze bijeenkomsten allen uit, die belang stellen in de Wetenschap, welke de beginselen ontvouwt *van de welvaart der Volken.* Zij kunnen zich daartoe vervoegen bij den ondergeteekende, Secretaris der Maatschappij. De hoorders, die geene Leden van het Departement zijn, betalen de som van *f* 2,00, welke in de eerste plaats moet dienen tot goedmaking van eenige noodige kosten.

Het Bestuur voornoemd:
G. A. STRATINGH,
Secretaris.

. GEWONE BESLOTENE VERGADERING van het DEPARTEMENT *GRONINGEN* der MAATSCHAPPIJ: *TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN*, op WOENSDAG, den 10den October 1849, des avonds te **ZES** in plaats van te *zeven* uur. — VERSLAG der COMMISSIE over de KWEEKSCHOOL voor ONDERWIJZERS. — EXAMEN der KWEEKELINGEN. — VERSLAG van den PENNINGMEESTER. — RAADPLEGING over het VOORSTEL over de VERANDERING van de BIJZONDERE SCHOLEN in *Groningen* in OPENBARE, ENZ.

Namens het Bestuur:
R. J. SCHIERBEEK, *Secretaris.*

PICTURA.

GEWONE VERGADERING van het KUNSTLIEVEND GENOOTSCHAP *ter aanmoediging en bevordering van TEEKEN- en SCHILDERKUNST*, onder den naam *PICTURA*, op DINGSDAG, den 2den October 1849, des avonds te 7 uur, in het gewone LOKAAL, aan de Groote Markt. — KUNSTBESCHOUWING.

Namens het Bestuur:
H. TIDDENS, *Secretaris.*

MUZIJK

te ***BEDUM***, op ZONDAG, den 7den October, des avonds te 8 uur, bij de Wedw. SINIA.

Entrée **25** Cts. met of zonder DAME.

Let Wel.

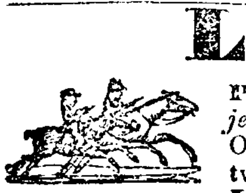

P. R. OOSTERVELD, op de *Draaijerij*, zal, op DONDERDAG, den 4den October, laten verrennen en verharddraven: twee **ZILVEREN SIGARENKOKERS**. Alle Liefhebbers van Rennen en Harddraven worden daartoe uitgenoodigd.

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

. Heden beviel mijne geliefde Echtgenoote ANNETTE GEERTRUIDA KUTSCH van eenen wélgeschapen ZOON.

NOORDBROEK, 26 September 1849.

A. J. HAMERSTER.

. Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER T. J. HESSE, Echtgenoot van

C. J. J. LODER.

SCHEEMDA, 28 September 1849.

. Mijne geliefde Echtgenoote D. P. VAN CALCAR beviel heden van een MEISJE.

ASSEN, 29 September 1849.

T. WESTERDIJK.

. Heden beviel van een' ZOON I. J. C. VAN DAM VAN ISSELT, geliefde Echtgenoote van

Dr. **KROS.**

GRONINGEN, 1 October 1849.
Eenige kennisgeving.

. GRONINGEN, 27 September 1849. Getrouwd:
Jonkheer *Mr.* **P. POLMANN GRUYS**
en
Jonkvrouwe **J. P. LEWE VAN NIJENSTEIN.**
Eenige kennisgeving.

. Heden avond omstreeks 12 uur overleed, tot onze innige droefheid, aan verval van krachten en na eene ongesteldheid van acht dagen, onze geliefde Vader en Behuwd-Vader LAURENS VOGEL, *gepensioneerd Ambtenaar van 's Rijks Belasting*, in den gezegenden ouderdom van ruim 72 jaren.

GRONINGEN, 26 September 1849.

A. A. VOGEL.
Uit aller naam.

. Heden overleed mijn Echtgenoot JAN B. BOUMAN, in den ouderdom van 43 jaren.

EELDE, 27 September 1849.

L. W. CRAMER,
Wedw. J. B. BOUMAN.

. Heden overleed, na eene ziekte van veertien dagen, in den ouderdom van ruim achtenveertig jaren, mijne innig geliefde Echtgenoote en onzer Kinderen zoo teeder geliefde Moeder MARGJEN ELLES. Bijna zestien jaren was zij voor mij eene Gade en voor onze zes nog zeer jeugdige Kinderen eene Moeder, zoo als ik in mijne droefheid alleen kan gevoelen. — Zwaar geschokt en diep bedroefd staar ik dan ook met mijne treurende Kinderen, hare beide Zusters en de overige Familie haar zielloos overschot na, in de hoop, dat God ons eenmaal in zaliger gewesten weder zal vereenigen; mij tevens overtuigd houdende, dat ieder, die haar heeft gekend, deel neemt in mijne droefheid.

Bij GRONINGEN, 30 September 1849.

H. BLOUW.

Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

Op uitdrukkelijke begeerte van de Overledene, worden er geene uiterlijke teekenen van rouw aangenomen.

BOEK- EN STEENDRUKKERIJ.

Door deze heb ik de eer te berigten, dat ik de *Boek- en Steendrukkerij*, door wijlen mijnen Vader J. OOMKENS opgerigt en sinds ruim vier jaren door mijnen overledenen jongsten Broeder A. OOMKENS, J.ZOON, voortgezet, heb overgenomen en op den ouden voet zal continueren.

Ik hoop op de begunstiging van velen en verzoek er beleefdelijk om. Bij spoedige hulp, goed werk en billijke prijsberekening zal ik trachten, die niet onwaardig te zijn.

De Drukkerij blijft voorloopig aan het **Guyotsplein** gevestigd, terwijl mijn *Boekwinkel* in de *Brugstraat* onder de firma J. OOMKENS, J.ZOON, op den ouden voet wordt voortgezet.

Zoo aan het lokaal der Drukkerij, als in den Boekwinkel, worden bestellingen aangenomen.

GRONINGEN, *October* 1849.

JAN OOMKENS.

BOEKVERKOOPING in het REVENTER

van het BURGER WEESHUIS te *GRONINGEN*, op MAANDAG, den 8sten OCTOBER e.k., ziinde eene **belangrijke verzameling** nagelaten **BOEKEN, BOEKENKASTEN, LIEFHEBBERIJEN, ENZ.** De CATALOGUS is bij den Boekverkooper J. J. DOESBURG te bekomen.

Goedkoope Lectuur.

De ondergeteekende herinnert mits deze aan zijne geachte Stadgenooten, dat men zich in zijne **LEESBIBLIOTHEEK** kan abonneren tegen *f* **1—00** per drie maanden; welk abonnement ten allen tijde kan worden aangevangen. — Afzonderlijke BOEKDEELEN kan men erlangen tegen 7½ cent per week.

De CATALOGUS is te bekomen à 25 cent.

S. C. VAN DER SLEESEN,
in de Oosterstraat, nabij de Markt.

. Bij den Boekverkooper **JOHANNES MÜLLER**, te *Amsterdam*, is verschenen:

J. C. G. BOOT, LATIJNSCHE VORMLEER, volgens de Spraakleer van MADVIG bewerkt, 1847, gr. 12mo. *f* 0—80.

H. A. CORVEIJ, ANWEISUNG zum MÖGLICHST RICHTIGEN GEBRAUCHE der ZEICHENSETZUNG oder Interpunktion für Niederl. Lehranstalten und für Diejenigen, welche sich selbst, ohne Lehrer, in derselben unterrichten und üben wollen, 1847, gr. 8vo.......... ... *f* 0—50.

G. CH. CRUSIUS, GRIEKSCH—NEDERDUITSCH WOORDENBOEK VOOR DE GEDICHTEN VAN HOMERUS, benevens eene VERKLARING der MOEIJELIJKE PLAATSEN, der GEBRUIKEN en INSTELLINGEN van het HELDEN-TIJDVAK, voor Nederl. scholen bewerkt door *Hm. POL*, 1837, gr. 8vo. .... *f* 5—40.

R. P. A. DOZIJ, DICTIONNAIRE DÉTAILLÉ des NOMS des VÊTEMENTS chez les ARABES. Ouvrage couronné et publié par la troisième classe de l'Institut royal *des Pays-Bas*, 1845, gr. 8vo. .... *f* 5—20.

—————————, LE MEME, gr. in-4to... *f* 8—30.

FONTES TRES JURIS CIVILIS ROMANI ANTIQUI. — LEGUM XII TABULARUM, LEGIS JULIAE et PAPIAE POPPAEAE et EDICTI PERPETUI. FRAGMENTA Adjectis tabulis chronologicis Juris Romani. In usum lectionum Academicarum, 1840, gr. 8vo............. *f* 1—40.

J. F. C. GERICKE, JAVAANSCH—NEDERDUITSCH WOORDENBOEK, op last en in dienst van het Nederlandsch Bijbelgenootschap zamengesteld; uitgegeven op uitnoodiging van het Nederlandsch Gouvernement, en vermeerderd en verbeterd door *T. ROORDA*, 1847, gr. 8vo *Gecartonneerd* .... *f* 22.90.

A. D. CORNETS DE GROOT, JAVAANSCHE SPRAAKKUNST, uitgegeven in naam en op verzoek van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, door *J. F. C. GERICKE*; tweede, verbeterde en vermeerderde uitgaaf, gevolgd door een LEESBOEK tot OEFENING in de JAVAANSCHE TAAL; verzameld en uitgegeven door *J. F. C. GERICKE*; op nieuw uitgegeven en voorzien van een nieuw WOORDENBOEK, door *T. ROORDA*, 1843, gr. 8vo .... *f* 7,80.

HANDLEIDING TOT DE STUDIE DER OUDHEID, door *J. C. SPAKLER* en *J. HEEMSKERK, A zn.*, Dl. I (*Inleiding*, *Taalkunde*, *Kritiek en Uitlegkunde*, *Geschiedenis der Oude Letterkunde*), 1843, gr. 8vo .... *f* 4,60.

Ook onder den titel:

LETTERKUNDE DER GRIEKEN EN ROMEINEN, door *J. C. SPAKLER* en *J. HEEMSKERK, A.zn.*, 1843, gr. 8vo.......... *f* 4,60.

J. VAN JAARSVELDT, HANDLEIDING tot het EERSTE ONDERWIJS in de HOOGDUITSCHE TAAL, voor de Nederl. Jeugd, 1847, gr. 8vo.......... *f* 0,80.

——————, BEOEFENENDE en VERGELIJKENDE HOOGDUITSCHE SPRAAKKUNST, ten gebruike voor Nederlanders, 1841, gr. 8vo.......... *f* 1,60.

——————, THEORET., PRACT. und VERGLEICHENDE HOLLÄNDISCHE SPRACHLEHRE für Deutsche, zum Gebrauch in Schulen, und für den Selbstunterricht, 1838, gr. 8vo.......... *f* 1,80.

J. N. MADVIG, LATIJNSCHE SPRAAKLEER voor SCHOLEN, voor Nederlanders bewerkt door *J. C. G. BOOT*, tweede verbeterde uitgaaf, 1848, gr. 8vo. .. *f* 3,15.

H. POL, ALGEMEENE GESCHIEDENIS, ten dienste van Scholen en Huisselijk Onderwijs, 1841—42, 3 Stukken, gr. 8vo .... *f* 8,45.

Ook onder de afzonderlijke titels:

——————, GESCHIEDENIS DER OUDE VOLKEN EN STATEN, 1841, gr. 8vo.......... *f* 2,25.

—————— MIDDELEEUWEN, 1841, gr. 8vo .... *f* 2,45.

—————— VOLKEN EN STATEN VAN DEN NIEUWEN TIJD, 1842, gr. 8vo.......... *f* 3.75.

C. A. DEN TEX, ENCYCLOPAEDIA JURISPRUDENTIAE. In usum lectionum Academicarum, 1839, 8vo major.......... *f* 5,75.

A. DE WILDE, NEDERDUITSCH-MALEISCH en SOENDASCH WOORDENBOEK, benevens TWEE STUKKEN tot OEFENING in het SOENDASCH; uitgegeven door *T. ROORDA*, 1841, gr. 8vo .... *f* 3,75.

Binnen kort zal de pers verlaten:

J. C. G. BOOT, LATIJNSCHE SYNTAXIS, volgens de Spraakleer van *MADVIG* bewerkt, gr. 12mo.

*** Bij **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, is van de pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

I. Dr. *A. SMITH*,

GESCHIEDENIS

DER

Provincie *GRONINGEN*,

van het begin onzer tijdrekening af,

tot aan den jare 1848,

handelende over de aloude en tegenwoordige gesteldheid, Oorlogen, Watervloeden en andere merkwaardige gebeurtenissen in deze Provincie. Met eene Kaart, op welke de plaatsen worden aangewezen, sedert den jare 1277 door den *Dollard* verzwolgen .... Prijs *f* 5,00.

II. *H. DIJKEMA*,

WINTERREIS DOOR RUSLAND,

***gedaan in het jaar* 1841.**

Met eene Kaart. Prijs *f* 3,20.

III. DE VEREENIGING DER PROTESTANTEN

IN

NEDERLAND,

EN

ENKELE STAPPEN DAARTOE.

EEN BESCHEIDEN WOORD TOT AL ZIJNE GELOOFSBROEDERS,

DOOR

F. KOPPIUS,

Predikant der Hervormde Gemeente te Ham en Fransum.

Prijs *f* 0,50.

IV. *J. J. A. GOEVERNEUR*,

NIEUWE FABELEN EN VERSJES

voor KINDEREN.

Met 21 plaatjes Prijs .... *f* 0,90.

IDEM, met gekleurde plaatjes. Prijs .... *f* 1,20.

*** Door **S. E. VAN KOOTEN**, te *Schoonhoven*, is *op heden* uitgegeven en verzonden, een DERDE, *verbeterde Druk* van

I. **DE OUDEJAARSAVOND.**

Ernstige Lectuur voor de laatste dagen des jaars,

DOOR

***C. E. VAN KOETSVELD*,**

Predikant te 's Gravenhage;

in gr. 8vo. met een fraai Vignet in staal. Prijs *f* 3—00.

II. **EEN VIERDE, GOEDKOOPE DRUK**

VAN DE

SCHETSEN UIT DE PASTORIJ TE MASTLAND.

Ernst en Luim uit het leven van den Nederlandschen DORPSLEERAAR.

In klein formaat. Prijs *f* 1—50.

(Deze Druk bevat alles wat over *Mastland* is uitgegeven.)

III. **De Begrafenis.**

Twee laatste Schetsen uit de Pastorij te *Mastland*.

Tot aanvulling van den *eersten*, *tweeden* en *derden* Druk afzonderlijk uitgegeven; in gr. 8vo. Prijs 60 cents.

Nog weinige Exemplaren zijn voorhanden van:

IV. ***C. E. VAN KOETSVELD*, Godsdienstige en Zedelijke Novellen;** in gr. 8vo, met een fraai Vignet in staal. Prijs *f* 3,25.

ALOM VERZONDEN:

W. A. ELBERTS, **CHOIX DE MORCEAUX CLASSIQUES FRANÇAIS**, enrichis de notes à l'usage des Instituts et des Gymnases, ... *f* 1—25.

—————— **GESCHIEDENIS DES VADERLANDS**, voor Gymnasiën en Instituten, 2de verm. druk, met Kaarten, ... *f* 2—10.

De 1ste aanzienlijke oplaag was in ruim een jaar uitverkocht; deze 2de druk is door den Schrijver vermeerderd met de Gesch. der afzonderlijke Provinciën onder de Grafelijke regering, en verder bijgewerkt tot op de Troonsbeklimming van WILLEM III, *terwijl de Uitgever, dankbaar voor het goede onthaal, dat dit Werk mogt te beurt vallen, deze uitgave heeft verrijkt met drie Kaarten. HH. Docenten, wien deze Uitgaaf nog onbekend mogten zijn, kunnen bij de voorn. Boekhandelaars Exempl. ter inzage bekomen.*

Debiteert mede met succes:

W. A. ELBERTS, CHRONOLOGISCHE HANDLEIDING tot de beoefening der NEDERL. LETTERKUNDE, 2de Verm. druk, ... *f* 0—75.

J. VAN SCHREVEN, KORTE HANDLEIDING TOT HET REDEKUNDIG ONTLEDEN VAN VOORSTELLEN EN VOLZINNEN, 4de verb. en verm. druk, met Aanteekeningen, ... *f* 1—30.

A. F. A. SCHMIDT, NIEUW HONDERDTAL NUTTIGE VERHALEN, voor Kinderen. Een Leesboek voor de Scholen, 1ste Stukje, 2de druk, ... *f* 0—30.

IDEM IDEM, 2de Stukje, ... *f* 0—30.

DEVENTER. A. J. VAN DEN SIGTENHORST.

*** **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, heeft uitgegeven en aan de *Inteekenaren* afgeleverd:

Dr. *W. R. VAN HOËVELL*, TIJDSCHRIFT VOOR **NEDERLANDSCH INDIE.** Jaargang 1849. Afl. 9. Prijs per Jaargang .... *f* 13,00.

En kunnen bij hem bestellingen worden gedaan op:

I. TIJDSCHRIFT voor **NEÊRLANDS INDIË**, door Dr. *W. R. VAN HOËVELL*, Jaargang 1—10, uitgegeven te *Batavia*. Complete Jaargangen ieder ad ...... *f* 12,00.

Afzonderlijke Nommers, voor zoover voorhanden, *f* 1,00.

II. **SJAIR BIDASARI**; OORSPRONKELIJK MALEISCH GEDICHT, met eene Vertaling en Aanteekeningen; uitgegeven door Dr. *W. R. VAN HOËVELL*. Prijs.......... *f* 10,00.

III. INDEX OP HET STAATSBLAD van **NEÊRLANDS INDIË**; loopende van 1816 tot 1844 ingesloten; door *J. T. CANTER VISSCHER*. Prijs .... *f* 5,00.

Degene, welke, uit welken hoofde ook, iets te VORDEREN heeft van — of VERSCHULDIGD is aan nu wijlen **KLAAS THOMAS NOORMAN** en **ENGELTJE BERENDS**, in leven Ehelieden, *Landbouwers*, gewoond hebbende en overleden in den *Paddepoel*, onder *Groningen*, wordt verzocht, daarvan vóór den 1sten November aanstaande Opgave te doen ten Kantore van den ondergeteekende.

GRONINGEN, 2 October 1849.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

De **OVERSTE SCHEPPER** en **SCHEPPEREN** van het GENERALE ZIJLVEST der *DRIE DELFZIJLEN* brengen bij deze ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat door derzelver GECOMMITTEERDEN de **SCHOUWING** zal worden gedaan over het **KANAAL** van *GRONINGEN* tot *APPINGEDAM*, en van daar verder tot aan *DELFZIJL*, op DONDERDAG, den elfden October 1849, te beginnen van *Groningen*, des morgens te 7 uur.

Al hetgeen van de zijde van het Trekpad of van de Landzijde het gebruik der afstrooming of tot demping door Inslijking, Vuilnis, Steen, als anders, schadelijk mag zijn, maakt uit een der VOORNAAMSTE VOORWERPEN dezer SCHOUWING.

De Overste Schepper en Schepperen voornoemd:
J. D. TRESLING.
Uit last van dezelve:
R. P. CLEVERINGA, Jz.,
Secretaris.

SCHOUWERZIJLVEST.

De DIRECTIE van het *SCHOUWERZIJLVEST* maakt bekend, dat de PASSAGIE met RIJTUIGEN over — en de SCHEEPVAART door de *Schouwerzijl* weder GEOPEND is.

WEHE, 1 October 1849.

Van wege de Directie voornoemd:
J. VAN JULSINGHA,
Secretaris.

De ondergeteekende belast zich dagelijks met de OVERNAME der BEWIJZEN tot bekoming van **NIEUWE COUPONS** bij CERTIFICATEN 4% WERKELIJKE SCHULD, om daarvoor NIEUWE COUPONBLADEN te bezorgen.

H. A. ISRAËLS.

De ondergeteekende belast zich dagelijks met de OVERNAME der **TALONS** van **CERTIFICATEN** WERKELIJKE SCHULD 4%, om daarvoor NIEUWE COUPONBLADEN te bezorgen.

W. F. UNIA VAN NAERSSEN.

G. J. EN A. E. GROENEVELD,

te *Winschoten*, vaceren dagelijks ten hunnen KANTORE, ter bezorging van **NIEUWE COUPONBLADEN** 4 pCt. N. WERKELIJKE SCHULD, en RUSSEN 5 pCt., en rekommanderen zich verder in het koopen en verkoopen van **BINNEN- en BUITENLANDSCHE EFFEKTEN** en **WISSELS.**

POSTWAGENDIENST OP LEEUWARDEN.

ONDERNEMER ***C. WITTEVEEN*, *C.Zn.***

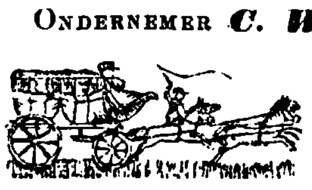

Aan het REIZEND PUBLIEK wordt bij deze herinnerd, dat, te beginnen met den 1sten OCTOBER, de **POSTWAGEN** van *GRONINGEN* op *LEEUWARDEN*, ALLE MORGEN vertrekt, voor het Logement *DE ZWAAN*, in de Oosterstraat, te 7½ uur, en binnen zes uren overrijdt; — dat dezelve correspondeert met andere MIDDELEN van VERVOER door *VRIESLAND*, onder weg ten gerijve van de Passagiers de GESCHIKTSTE PLEISTERPLAATSEN heeft, én de VRACHTPRIJZEN zeer moderaat zijn gesteld, uit welken hoofde men deze Dienst vermeent te durven aanbevelen.

Winterdienst.

De **POSTWAGEN** van *GRONINGEN* op *ZUIDBROEK* begint op den 1sten October weder om HALF ACHT van *GRONINGEN* te rijden, en zal dan ALLE DAGEN doorrijden over *WINSCHOTEN* en *NIEUWE SCHANS* naar *LEER*, in onmiddellijke correspondentie op *Oldenburg*, *Bremen*, *Hannover* en *Hamburg*.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij den Heer H. VAN DER LAAN, te *Groningen*, en te *Zuidbroek* bij den Ondernemer G. MONKHORST.

ZWOLSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.
Dienstverandering van af den 1sten October 1849.
Van *ZWOLLE*, Zondag, Woensdag en Vrijdag 's morgens zeven uur. Van *AMSTERDAM*, Dingsdag, Donderdag en Zaturdag 's morgens acht uur.
In correspondentie met de Spoortreinen en *Meppel*.

GROOTE VERKOOPING VAN MANUFAKTUREN,

op regterlijk bevel.

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op WOENSDAG, den 3den October 1849, des voormiddags te 10 uur, en vervolgens, publiek worden verkocht: Al de **MANUFAKTURE[N] VEREN, BEDDEGOEDEREN, 200 ONDE[R]BROEKEN** en eenige **MEUBELAIRE GOED[E]REN**, waaronder 18 SPIEGELGLAZEN, alles voorhand[en] in en behoord hebbende tot den **WINKEL**, door de G[e]broeders BRUCE & COMPAGNIE gehouden, in de Behui[]zing, staande tusschen de Beide Markten, te *Groning[en]*. Deze Verkoop zal plaats hebben naar de volgorde van den v[] de Goederen gemaakten CATALOGUS, die tegen betali[ng] van 25 Cts., ten Huize van Verkoop zal zijn te bekomen. De Goederen zullen door de Gegadigden kunnen word[en] bezigtigd **HEDEN**, des voormiddags van 10—1 en d[es] namiddags van 3—5 uur, op vertoon van den Catalog[us] welke als Bewijs van Toegang zal gelden.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Nota[ris] te *Groningen*, zullen, op DONDERDAG, den 4den Octob[er] 1849, des avonds te 7 uur, ten Huize van de Erven EEKHOFF, Tz., aan de Groote Markt aldaar, publiek wo[r]den verkocht:

I. Eene GROOTE **SCHEEPSTIMMERWERF** met ruime SCHUUR, BEHUIZING en verdere ANNEXEN, **HET HOOFD** genoemd, geteekend P 242 V staande en gelegen buiten het Kleine Poortje te *Groningen*, wordende door P. LUGTHART bewoond en gebruikt.

II. Eene BEHUIZING met OPENE PLAATS en TU[IN] er achter, get. X 191 V, staande en gelegen Noordzijde [] de Nieuwstad te *Groningen*, door wijlen D. BUDDE bewo[ond] geweest.

III. Eene HALVE TREKSCHUIT, geteekend no. 5, var[ende] van *Groningen* op *Stroobos vice versa*, met het aandeel [] de TWEE BARGES en verdere ANNEXEN.

IV. Eene nette en nieuw vertimmerde BEHUIZING, [] G 212 V, met fraaijen TUIN er achter, staande en geleg[en] Oostzijde in de Nieuwe Boteringestraat, te *Groningen*.

Alles om te aanvaarden den 1sten November 1849. [] bezien daags vóór en op den Verkoopdag van 2—5 uur.

Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ**, Notaris te *Groningen*, zal, op WOENSDAG, den 17den October 1849, des voormiddags te 10 uur en vervolgens, voor de Behuizing door wijlen G. J. BAKKER [] Vrouw bewoond geweest, in de Turftorenstraat, te *Groning[en]* publiek worden verkocht: de geheele door dezen nagela[ten] **INBOEDEL**, waaronder KABINET, LADETAF[EL] BUREAU met BOVENSTUK, HALVE KASTKLO[K] KAGCHEL, BLOEMVAZEN, SPIEGLES, STOELEN, T[A]FELS, PORTRETTEN, SCHILDERIJEN zoo in OLIEVE[RF] als andere PORSELEIN, KOPER, TIN, BEDDEGO[ED] alle VERWERS- en GLAZENMAKERSGEREEDSCHA[P]PEN, VERFSTOFFEN, GLAS en meer andere GOED[E]REN. — Te bezien daags vóór den Verkoop, des voorm[id]dags van 9—12 en des namiddags van 2—5 uur.

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

Donderdag*, *den* 4*den* *Octobe[r]

e.k., des voormiddags te 10 uur, zal, aan het Boterdiep, bij Uitmijning worden verkocht: Eene partij beste **AFBRAAK**, bestaande in 2½ duims POSTEN, BALKEN, fijne PANEELBLINDEN en DITO DEURE[N] STAANDE en LIGGENDE IJZERPLATEN, PANN[EN] en ANDERS.

FIRMA **Steen & Comp.**

VRIJDAG*, *den* 5*den* *Octobe[r]

1849, des namiddags te 2 uur, zal, vóór en in het NIEUWE VERKOOPHUIS in de Oosterstaat, worden verkocht: Een nette nagelaten **INBOEDEL**, bestaande in MAHONIEH. CHIFFONNIÈRE, DITO LINNENKAS[T] OVALE en THEETAFELS, STOELEN met ZWARTE [] ANDERE ZITTINGEN, ENGELSCHE LAMPEN, KA[G]CHEL, OUD PORSELEIN en VLOERKLEEDEN, BE[D]DEGOED en verder HUISHOUDELIJK GOED; voorts GOUDEN REPETITIEHOROLOGIE, JUWEELEN DO[EK]SPELD, ENZ. — Te bezien Donderdag bevorens, des [na]middags van 2—5 uur.

FIRMA **Steen & Comp.**

BOELDAG TE LELLENS.

Ten overstaan van den Deurwaarder G[] zal, op DONDERDAG, den 4den October 18[49] (en *NIET* op den 1sten, zoo als vroeger is annonceerd), des namiddags te 2 uur, bij HUIZE *LELLENS*, **BOELDAG** worden geho[uden] van **31 puik vette zware KOEIJEN** en **30 LA[M]MEREN.** — Kunnende dit **VEE** in de WE[IDE] BLIJVEN.

BOELDAG.

Op ZATURDAG, den 6den October 1849, des na[mid]dags, om de kortheid der dagen precies te 2 uur te [be]ginnen, aan den Dijk bij de Pomp van de *Hooge-* en *L[age] Paddepoel*, onder *Wierum*, van groot 100 nieuwe VUR[EN] POSTEN, 100 dito OOSTZEESCHE DEELEN en [] nieuwe ELLENS, benevens eene aldaar staande LOO[DS] op Afbraak.

J. J. PETTINGA,
Deurwaarder

LEEST HIER!

TE KOOP OF TE HU[UR]

op zeer aannemelijke voorwaar[den] om op den 1sten November e.k. [te] aanvaarden: eene in 1838 nieuw [ge]bouwde **BEHUIZING** met TUIN, voorzien van di[verse] Vertrekken en Gerijfelijkheden, staande en gelegen op [een] aangenaam gezond Dorp, Zandgrond, 4 uren van *Groning[en]* nabij de Herv. Kerk, varende er tweemaal in de week [] Pak- en Volksschuit visa versa op *Groningen*. Informat[ie] M. G. VISSER, te *Grootegast*, bij den Broodbakker J. BRUINS, in de Nieuwe Boteringestraat, te *Groningen*, [] bij den Eigenaar B. L. BRUINS, 's Rijks Ambtenaar [te] *Onderdendam*.

SPERMACETY EN PATENT-WASKAARSEN

uit de Koninklijke Waskaarsen-fabrijk van den Heer D. BRANDON, te *Amsterdam*. De ondergeteekende [] de vele navraag om bovenstaande Artikelen besloten [heb]bende, hetzelve na te houden, heeft ten dien einde [] van eene groote partij ontvangen, en zal trachten d[] tot laag gestelde prijzen te verkoopen, terwijl hij zi[ch] [] de levering dier **WASKAARSEN** bij ieder aanbe[veelt].

GRONINGEN, 1 October 1849.

W. WEGERIF,
O. Boteringestraat, nabij de Groote M[arkt].

Het Vorstelijk Tandpoede[r]

alom bekend als een UITMUNTEND MIDDEL tot [be]**vering** van **MOND** en **TANDEN**, is steeds te beko[men] à **60** Cents het verzegeld Doosje, bij den Boekhan[delaar] R. J. SCHIERBEEK, in de Guldenstraat, te *Groning[en]*.

---

3 SCHOENMAKERS KNECHTEN,

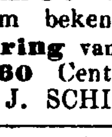

hun WERK verstaande, kunnen tegen eene LOONING van **60** of **70** Gulden per jaar [] per week naar evenredigheid, VAST WERK [be]komen bij P. J. SINNEL, Mr. *Schoenmak[er]* [] *Muntendam*.

---

2 LEERLINGEN kunnen dadelijk ge[plaatst] worden op de GOUD- en ZILVERFAB[RIEK] van de Wedw. L. H. DEELMAN, Zwanen[].

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdr[ukker].